

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİ VE
TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK
TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ**

Demet AKÇAYIR

**Yüksek Lisans Tezi
Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı**

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer YILDIRIM

**2024
Her hakkı saklıdır.**

SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN FLÖRT ŞİDDETİ VE
TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE YÖNELİK
TUTUMLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Demet AKÇAYIR

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer YILDIRIM

Anabilim Dalı: Halk Sağlığı Hemşireliği

Erzurum

2024

Her hakkı saklıdır

BEYANNAME

Bu tez çalışmasının Erzurum Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Tez Hazırlama ve Yazım Kılavuzu standartlarına uygun olarak hazırlanarak yazıldığını; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçların akademik ve etik kurallara bağlı kalınarak sunulduğunu; bu tezin özgün bir bilimsel araştırma olduğunu; tezde yer alan ve bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen tüm bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve kullanılan kaynakların kaynaklar listesinde yer aldığını; tezin çalışılması ve yazımı aşamalarında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

25/06/2024

Demet AKÇAYIR

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
BEYANNAME.....	3
İÇİNDEKİLER.....	4
TEŞEKKÜR.....	I
ÖZET.....	II
ABSTRACT.....	III
TABLolar DİZİNİ.....	IV
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	V
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	VI
1. GİRİŞ.....	1
2. GENEL BİLGİLER.....	5
2.1. Şiddet ve Flört Şiddeti	5
2.1.1 Şiddet.....	5
2.1.2. Flört şiddeti	6
2.1.3 Şiddet döngüsü	7
2.2. Flört İlişkisinde Görülen Şiddet Türleri.....	9
2.2.1. Duygusal şiddet	9
2.2.2. Fiziksel şiddet	11
2.2.3. Cinsel şiddet.....	12
2.2.4. Ekonomik şiddet.....	13
2.2.5. Israrlı takip (stalking).....	14
2.3. Flört Şiddetin Nedenleri	14
2.3.1. Bireysel faktörler.....	15
2.3.2. Toplumsal faktörler	17
2.3.3. Çevresel faktörler	18
2.3.4. Ailesel faktörler	19

2.4. Flört Şiddetinin Etki ve Sonuçları.....	21
2.5. Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini 23	23
2.5.1. Toplumsal cinsiyet kavramı	23
2.5.2. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları	24
2.5.3. Toplumsal cinsiyet rollerini etkileyen faktörler	25
2.5.4. Toplumsal cinsiyet eşitliği	28
2.5.5. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği	28
2.6. Dünya’da ve Türkiye’de Flört Şiddeti ile İlgili Araştırmalar.....	29
2.7. Flört Şiddetinin Önlenmesi ve Halk Sağlığı Hemşiresinin Rolü.....	31
2.7.1. Birincil koruma	32
2.7.2. İkincil koruma	33
2.7.3. Üçüncül koruma	33
3. YÖNTEM.....	35
3.1. Araştırmanın Tipi	35
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	35
3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi.....	35
3.4. Dâhil Etme Kriterleri.....	37
3.5. Veri Toplama Araçları	37
3.5.1. Tanıtıcı bilgi formu	37
3.5.2. Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği.....	37
3.5.3. Flört şiddeti tutum ölçeği	38
3.6. Verilerin Toplanması	39
3.7. Araştırmanın Değişkenleri	39
3.8. Verilerin Değerlendirmesi	39
3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri.....	40
3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları	41
4. BULGULAR.....	42

5. TARTIşMA.....	55
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
KAYNAKLAR.....	70

TEŞEKKÜR

Çalışmanın yürütülmesi sırasında beni bilgiyle donatan, emeklerini esirgemeyen, her daim örnek alacağım, beni bir öğrenci olarak alıp akademisyenliğe adım attırıncaya kadar her aşamada en büyük destekçim olan ve öğrencisi olduğum için kendimi hep şanslı hissetmemi sağlayan çok kıymetli hocam Dr. Öğr. Üyesi Nilüfer YILDIRIM' a, istatistik çalışmalarında destek veren sayın hocalarım Prof. Dr. Ayşe GÜROL, Prof. Dr. Cantürk ÇAPIK, Dr. Öğr. Fadime ULUPINAR' a ve desteğini eğitimim boyunca hissettiğim kıymetli hocam Doç. Dr. Nihal Gördes Aydoğdu' ya teşekkürlerimi sunuyorum.

Her daim destekçim olan güzel yürekli annem Süheyla AKÇAYIR' a, süreç boyunca beni varlığıyla güçlendiren ve destekleyen erkek arkadaşım Cengiz CELLAT'a, biricik arkadaşım Gülcihan YILMAZ' a sonsuz teşekkür ediyorum.

25/06/2024

Demet AKÇAYIR

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi

Amaç: Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesidir.

Yöntem: Araştırma Erzurum Teknik Üniversitesinde öğrenim gören, dâhil edilme kriterlerine uyan 180 kadın 178 erkek olmak üzere toplamda 358 öğrenci üzerinde 29.09.2022-25.06.2024 tarihleri arasında yürütülmüştür. Örneklem Erzurum Teknik Üniversitesi'nde bulunan tüm fakülteler alınmıştır. Örneklemde Spor Bilimleri, Fen Bilimleri, Mimarlık-Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Edebiyat ve İktisadi İdari Bilimler fakültelerinden öğrenci sayısı açısından eşit ya da yakın seçim yapılmış ve tabakalanmıştır. Araştırma tanımlayıcı ve kesitsel olarak yapılmıştır. Araştırma kapsamında veri toplama araçları olarak Tanıtıcı Bilgi Formu, Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Bulgular: Katılımcıların %52,8'i 21-25 yaş grubundadır, %67,6'sının mevcut bir ilişkisi yoktur, %14,2'si aile içi şiddetle karşılaşmıştır. Katılımcıların %1,4'ü mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalmıştır, %1,4'ü mevcut ilişkisinde flört şiddeti uygulamaktadır, %5,9'u geçmişte flört şiddetine maruz kalmıştır ve %2,0'si geçmişte flörtüne şiddet uygulamıştır. Cinsiyet ve geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre toplumsal cinsiyet rolleri tutum toplam puan ortalaması arasında fark olduğu belirlenmiştir. Cinsiyet ve mevcut ilişki varlığına göre flört şiddeti tutum toplam puan ortalaması arasında fark olduğu belirlenmiştir. Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ile flört şiddeti tutum puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Sonuç: Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının artmasıyla flört şiddetine yönelik farkındalık artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Flört, Şiddet, Flört şiddeti, Üniversite öğrencileri, Hemşirelik

ABSTRACT

MS. Thesis

Evaluation of the Attitudes of University Students Toward Dating Violence and Gender Roles

Aim: This study evaluates university students' attitudes toward dating violence and gender roles.

Methods: The research was conducted between 29.09.2022 and 25.06.2024 on a total of 358 students, 180 women and 178 men, studying at Erzurum Technical University and meeting the inclusion criteria. The sampling was taken from all faculties at Erzurum Technical University. In the sample, equal or close selection was made and stratified in terms of the number of students from the faculties of Sports Sciences, Science, Architecture-Engineering, Health Sciences, Literature and Economics and Administrative Sciences. The research was conducted descriptively and cross-sectionally. Within the scope of the research, Introductory Information Form, Gender Roles Attitude Scale and Dating Violence Attitude Scale were used as data collection tools.

Results: 52.8% of the participants are in the 21-25 age group, 67.6% do not have an existing relationship, and 14.2% have experienced domestic violence. 1.4% of the participants have been exposed to violence in their current relationship, 1.4% have committed dating violence in their current relationship, 5.9% have been exposed to dating violence in the past, and 2.0% have committed violence against their dates in the past. It was determined that there was a difference between the total score average of gender roles attitudes according to gender and whether the person had used violence against his/her date in the past. It was determined that there was a difference between the dating violence attitude total score average according to gender and current relationship. It was determined that there was a statistically significant, positive and low-level relationship between gender role attitudes and dating violence attitude score.

Conclusion: In line with these findings, it is observed that awareness of dating violence increases as individuals' egalitarian attitudes toward gender roles increase.

Keywords: Flirt, Severity, Dating violence, University student, Nursing

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 3.1. Yaşa Göre Öğrenci Dağılımları.....	36
Tablo 3.2. Öğrencilerin Maximum ve Minimum Yaş Değerleri ve Yaş Ortalamaları.....	36
Tablo 3.3. Bölüme Göre Öğrenci Dağılımları.....	36
Tablo 3.4. Sınıfa Göre Öğrenci Dağılımları.....	36
Tablo 3.5. Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistiksel Testler.....	40
Tablo 3.6. Çalışmada Yer Alan Sürekli Değişkenlere Ait Normal Dağılım Tablosu.....	40
Tablo 3.7. Çalışmada Kullanılan Anketlerin İç Geçerlilik Katsayıları	40
Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri.....	42
Tablo 4.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden Alınan Puanların Dağılımı.....	45
Tablo 4.3. Demografik Özelliklere Göre Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Karşılaştırılması.....	46
Tablo 4.4. Demografik Özelliklere Göre Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Karşılaştırılması.....	50
Tablo 4.5. Yaş ve İlişki Süresi ile Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	53
Tablo 4.6. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....	53
Tablo 4.7. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum ve Flört Şiddeti Tutum Puanı Arasındaki Regresyon Analizi.....	54

ŞEKİLLER DİZİNİ

	Sayfa
Şekil 2.1. Şiddet Döngüsü.....	8
Şekil 2.2. Dünya Sağlık Örgütü Şiddeti Önleme Birimi Halk Sağlığı Yaklaşımının Adımları.....	34

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

<u>Simgeler</u>	<u>Açıklama</u>
%	Yüzde
P	Anlamlılık düzeyi
SS	Standart sapma
α	Cronbach alfa değeri
n	Örnekleme yer alan kişi sayısı
t	t-testi değeri

<u>Kısaltmalar</u>	<u>Açıklama</u>
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
CDC	Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
FŞTÖ	Flört Şiddeti Tutum Ölçeği
SPSS	Sosyal Bilimler için İstatistik Programı
TCRTÖ	Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

1. GİRİŞ

Şiddet tüm toplumlarda görülen, hayatın her alanında ve yaşta karşılaşılan, her yıl milyonlarca insanın yaralanması, ölümü ya da psikiyatrik sorunlar yaşamasıyla sonuçlanan, dünya genelinde prevalansı önüne geçilemeyecek hızda artan önemli bir halk sağlığı problemi olarak görülmektedir (Shorey vd., 2017; Peterson vd., 2018; Willie & Kershaw, 2019; Hossain vd., 2024). Dünya Sağlık Örgütü 2002 yılında şiddeti “bir yaralanma ya da yaralanma tehlikesi, psikolojik hasar, ölüm, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan; bir kişiye, kişinin kendi kendine, bir grup ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal zor kullanması, güç uygulaması ya da tehdidi” olarak tanımlamıştır (DSÖ, 2002). Şiddet kişinin yaşam, hürriyet, istek, hak, sağlık ve iyi hallerini kısıtlayan; fiziksel, psikolojik, sosyal, cinsel, ekonomik, siber saldırılar ile aşağılama, korkutma, yaralama, zarar verme, mahrum etme, yalnızlaştırma gibi art niyetli ve kasıtlı eylemlerin tümü şeklinde tanımlanmaktadır (Özdere, 2019). Dünya genelinde yaralanmaların ve ölümlerin en büyük sebebi olan şiddet, her yıl 4,4 milyon kişinin ölümüne ve daha fazla sayıda kişinin yaralanmasına sebep olmaktadır (DSÖ, 2021).

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (CDC) verilerine göre 2020'de Amerika Birleşik Devletleri(ABD)'ndeki cinayetlerin yarısından fazlası 15 ila 34 yaş arasındaki insanlar arasında meydana gelmiştir. Gençler, ateşli silah yaralanmaları ve ölümler de dâhil olmak üzere şiddetten orantısız bir şekilde etkilenmektedir (CDC, 2022a). En korkulan sonucu ölüm olan şiddet ayrıca fiziksel, cinsel ve psikiyatrik sorunlara da yol açmaktadır (AbiNader vd., 2023). Yaşamın her alanında yıkıcı etkileriyle karşılaşılan şiddet, başta uygulayan ve maruz kalan kişiye olmak üzere toplumun her kesimine zarar verici özelliği nedeniyle önemli bir olgu olma niteliğini korumaktadır. Güvenlik ve sağlık için ayrılan bütçede milyonlarca lira kayıplara yol açan şiddet ekonomik harcamalarda ciddi artışa sebep olmaktadır (İftar, 2016).

Şiddetin alt dallarından biri olarak kategorize edilen ve çoğunlukla ergenler ile gençleri ve orta yaştaki duygusal ilişkiye daha açık bireyleri etkileyen flört şiddeti diğer şiddet türleri gibi müdahalesi zor, kişilerin yardım almak istemeden çözmeye çalıştıkları ve çoğu zaman da gizlemeyi tercih ettiği bir şiddet türü olarak nitelendirilmektedir (Karatay vd., 2018; Öztürk vd., 2021; Uğur & Kaya Kılıç, 2021).

Flört şiddeti, çoğunlukla 10-29 yaşları arasında evli olan ve olmayan bireylerin özel hayatlarında maruz kaldıkları, aile içi şiddetten ayrı olarak fiziksel, cinsel, ekonomik ve duygusal şiddeti kapsamaktadır (Öztürk, 2017; Karatay vd., 2018; Uğur & Kaya Kılıç, 2021).

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi 2022 verilerine göre flört şiddetine maruz kalmış 16 milyon kadın ve 11 milyon erkek bu şiddet davranışına ilk kez 18 yaşından önce maruz kaldığını belirtmiştir (CDC, 2022a). Sosyoekonomik durum fark etmeksizin toplumun her kesiminde ortaya çıkabilen flört şiddeti, özellikle kadınlar ve genç yaştaki kişiliğini oturtmaya çalışan ve risklere açık olan bireylerin sağlığını olumsuz etkilemektedir (Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019). Ergenlik ve yetişkinliğin erken dönemlerinde bireylerin şiddetle karşılaşması, gelecek yaşamlarında şiddete maruz kalma ihtimallerini önemli oranda arttırmaktadır (Sarıhan, 2019; Campo-Tena vd.,2024).

Yaşla aralığı 10-29 olan bu bireylerin flört şiddetine yönelik bakış açısı, düşünce, tutum ve davranışları birçok değişkenden dolayı belli başlı olumsuz yönelimler göstermektedir (İftar, 2016; Sırım, 2021). Çeşitli kaynaklarda, çocuk yaşlarda şiddete ve zorbalığa uğranmak veya şahit olmak zorunda kalınması, bedensel sorunların yahut psikolojik buhranın var olması, madde kullanımı, tecavüz ya da tacize uğramış olunması, psikolojik ve fizyolojik gelişimini tamamlamamış yaşta cinsel ve duygusal deneyim yaşama gibi etkenlerin flört şiddetine yatkınlığı büyük ölçüde artırdığı belirtilmektedir (Turhan vd., 2011; İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Sırım, 2021; Cheung & Huang, 2023; Hoffman vd., 2024). Ayrıca geçmişten günümüze kadar ulaşan düşünce yapısı ve rol kalıpları nedeniyle erkeklerin kadınlardan her bakımdan üstün bir cins olarak kabul görmesi ve iki cins arasındaki duygusal ilişkiyi başlatma ya da bitirme inisiyatifinin büyük ölçüde erkek tarafından belirlenir yargısı, flört şiddetinin kültürel unsurları arasında gösterilmektedir (İftar, 2016; Karatay vd., 2018; Sırım, 2021).

Duygusal ilişkilerde şiddete uğrayan tarafın benlik saygısını kazanmada sorunlarla karşılaşması, buna ek olarak, maruz kalınan şiddet sonrasında şiddete uğrayan kişide stres bozukluğu, bağımlılık yapıcı madde tüketimi ve özentisinde artış, yeme bozuklukları, intihar teşebbüsü, depresyon, riskli seksüel yönelimler gibi birçok problem ortaya çıkabilmektedir (Matud vd., 2023; Campo vd., 2024; Barrosso vd., 2024). Başka bir açıdan aktif olarak öğrencilik hayatında olan gençlerde okula devam sorunu nedeniyle derslerdeki başarısında belirgin azalmalara neden olmaktadır (Karatay vd., 2018; Uğur & Kaya Kılıç, 2021; Klencakova vd., 2023).

Toplum tarafından kadın ve erkekte var olması beklenen davranış ve roller toplumsal cinsiyet kalıp yargıları olarak adlandırılmaktadır. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları kadın ve erkeğe belirlenen toplumsal cinsiyet rollerini oluşturmaktadır ve toplumlarda bireylerin bu rollere uygun davranması beklenmektedir (Wild vd., 2020; Ünlü & Kavas, 2021). Doğru

toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının ve toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının aşılanmadığı toplumlarda ikili ilişkilerde şiddet olaylarının görülme sıklığı daha fazla olmaktadır (Zeyneloğlu, 2008; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021). Birey çocukluğundan beri bütün çevresinden aynı yargıları edindiği sürece gelecekte bu kalıp yargılardan kurtulması daha zor hale gelmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle kadınlara uygulanan şiddet oranı erkeklere kıyasla daha fazla olmaktadır. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadına yönelik şiddet için önemli bir risk faktörüdür (Ozaki & Otis, 2017; Willie & Kershaw, 2019). Willie ve Kershaw'ın 2019 yılında yayınladığı cinsiyet eşitsizliği ve flört şiddeti analizinin incelendiği çalışmaya göre flört şiddeti yaşam boyu kadınlarda %27,8 ile %45,3 arasında iken erkeklerde %18,5 ile %38,6 arasında değişmektedir (Willie & Kershaw, 2019).

Chan ve arkadaşları tarafından 21 ülke genelinde 16.000 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan bir diğer çalışmada fiziksel flört şiddetine maruz kalma oranı %30 dolaylarında bulunmuştur (Chan vd., 2008). Stöckl ve arkadaşlarının 66 ülkede yapılmış çalışmaların sistematik incelemesi sonucunda 2013 yılında yayımladıkları çalışma verilerine göre işlenen cinayetlerin genel olarak %13,5'i kişinin flörtü tarafından işlenmiştir ve bu cinayet oranları kadın cinayetlerinde erkek cinayetlerine kıyasla altı kat daha yüksek olarak bulunmuştur (Stöckl vd., 2013).

Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezi verilerine göre: Yılda yaklaşık 11 kız öğrenciden 1'i ve 15 erkek öğrenciden 1'i fiziksel flört şiddetiyle karşılaştığını bildirmektedir. Yaşamları boyunca flört şiddetine maruz kalmış kadınların %26'sı ve erkeklerin %15'i 18 yaşından önce çeşitli şiddet davranışını ilk kez deneyimlemiştir (CDC, 2021).

Türkiye'de ise 2011 yılında Toplu ve Sümer tarafından yapılan çalışmada kız öğrencilerin %46'sı gibi bir kesiminin, erkek öğrencilerin ise %34,7'sinin hayatları boyunca en az bir kez olmak üzere fiziksel flört şiddetine, yine kız öğrencilerin %85,2'sinin erkek öğrencilerin ise %75,6'sının psikolojik flört şiddetine uğradığı sonucuna ulaşılmıştır (Toplu & Sümer, 2011).

Balcı Devrim ve Beydağ'ın 2019 yılında yayınladığı çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin %11,4'ü flört ilişkisi sırasında şiddete maruz kaldığını belirtmişken flört ilişkisi sırasında şiddet uyguladığı cevabını veren öğrenciler örneklemin %6,3'ünü oluşturmuştur (Balcı Devrim & Beydağ, 2019).

Araştırmanın Amacı:

Bu çalışma üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi amacıyla yapılmıştır.

Araştırma Soruları:

1. Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ne düzeydedir?
2. Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ne düzeydedir?
3. Üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutum üzerinde etkili midir?
4. Üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri flört şiddeti tutumu üzerinde etkili midir?
5. Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları arasında ilişki var mıdır?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Şiddet ve Flört Şiddeti

2.1.1. Şiddet

Dünya Sağlık Örgütü şiddeti “bir yaralanma ya da yaralanma tehlikesi, psikolojik hasar, ölüm, gelişim bozukluğu ya da yoksunlukla sonuçlanan; bir kişiye, kişinin kendi kendine, bir grup ya da topluma kasıtlı olarak fiziksel ya da duygusal zor kullanması, güç uygulaması ya da tehdidi” olarak tanımlamaktadır (DSÖ, 2002).

Temelde yatan duygu kin ve nefrettir, kişi duygularını kontrol etmekte zorlanmaktadır. Şiddet uygulayan kişi kendi içindeki yetersizlikleri, baş etme güçlüklerini karşıdaki insana şiddet olarak yansıtmaktadır. Kişi iç yaşamında çözüme kavuşturamadığı konuları dışarıya gücünü kullanarak eziyet edip halledebileceği düşüncesiyle hareket etmektedir (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019).

Şiddete aile, toplum ya da flört tarafından verilen tepki şiddetin sıklığını ve boyutunu etkilemektedir. Özellikle toplum tarafından nasıl karşılandığı yeni doğan nesillere de şiddet algısını oluşturmakta temel arz etmektedir. Öğrenilmiş şiddet davranışı gelecek toplumlarda normal karşılanma olasılığını artırmaktadır, normalleştirilmesi hem şiddeti doğurmakta hem de şahit olunan şiddete sessiz kalınmasına sebep olmaktadır (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019).

Şiddet, yapılan birçok çalışmada fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik olarak temelde dört ana başlık altında toplanmaktadır. Bu şiddet türleri ise bireysel, ailesel, çevresel ve toplumsal nedenlerden temel almaktadır (Yumuşak, 2013; İftar, 2016). Kişi aile, iş, arkadaş ve duygusal ilişkilerinde tecrübe ettiği ve çözmekte yetersiz olduğu sorunları şiddet kullanarak çözmeye çalışır ancak şiddet problemleri çözmek yerine başlı başına bir problem kaynağıdır ve her zaman beraberinde yeni problemler de getirmektedir (İftar, 2016; Yüksel, 2016).

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi’nin 2023 yılında yayınladığı verilere göre ABD’de saatte yediden fazla kişi şiddet sonucu hayatını kaybetmektedir. 2019 yılında 19.100’den fazla kişinin cinayet mağduru olduğu yayınlanan rapor verileri arasında bulunmaktadır (CDC, 2023).

Dünya Sağlık Örgütü’nün 2022 yılında yayınladığı verilere göre 2019 yılında kişiler arası şiddet 475.000 ölüme neden olmuştur, Bu verilere ek olarak her 3 kadından 1’inin çoğunlukla birlikte olduğu flörtü tarafından 15 yaşından itibaren en az bir kez fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığı yayınlanan veriler arasında bulunmaktadır (DSÖ, 2022).

2.1.2. Flört şiddeti

Flört kelimesi anlam olarak; aralarında evlilik gibi resmi bağın olmadığı, sıklıkla genç ve genç yetişkin diye nitelendirilen yaşlardaki kadın ile erkek arasında duygusal ilişkinin olması durumu olarak adlandırılmaktadır (Kılınçer & Tuzgöl Dost, 2014; Karatay vd., 2018; Uğur & Kaya Kılıç, 2021). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi flört şiddetini romantik bir ilişkide ortaya çıkan istismar veya saldırganlık olarak nitelemektedir (CDC, 2022a). Bir başka tanıma göre ise flört şiddeti ilişki içinde kişiye fiziksel, psikolojik veya cinsel zarar veren, fiziksel hasar ve saldırganlık, cinsel zorlama, psikolojik baskı ve kontrol edici davranışlardan oluşmaktadır (Sabina vd., 2016; Wild vd., 2020).

Flört şiddeti, flört ilişkisi yaşayan iki birey arasındaki yaşadıkları duygusal ilişkinin sağlıklı olduğu koşulda ortaya çıkan, ilişki devam ederken ya da bittikten sonra görülebilen bir şiddet türü olarak nitelendirilmektedir (Öztürk, 2017; Sırım 2021). Şiddetin çeşitli alt dalları arasından kişiler arası şiddet alt başlığında incelenen flört şiddeti; cinsel, duygusal, fiziksel ve sözlü (Lee & Wong, 2020; Lotfi vd., 2022); zarar verici, kısıtlayıcı, küçük düşürücü ve bireyin yaşamını olumsuz etkileyici istenmeyen kasıtlı ya da kasıtsız davranışlardan oluşmaktadır (Yumuşak, 2013; Polat, 2016; Yıldırım & Terzioğlu, 2018). Kişi şiddeti bir güç gösterisi olarak kullanılmaktadır ve karşıdaki kişiyi korkutarak kendine itaat etmeye zorlamaktadır (Khubchandani, 2010; Özmen & Küçük, 2013). Duygusal flört şiddeti baskı ve kısıtlama yoluyla uygulandığında kişiyi sosyal çevresinden izole etmeye zorlamaktadır (Yumuşak, 2013; İftar, 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Flört şiddeti çoğunlukla fark edilmeyecek derecede küçük sorunlarla başlamakta, ilgi ve sevgi göstergesi olarak algılanmaktadır. İlk fark edildiğinde tolere etmek, tekrarı ya da daha ilerisi olmayacakmış gibi kabul etmek bireyler için ilişkinin bitirilmesinden daha cazip görünmektedir (Yüksel, 2016; Kaplan, 2020; Öztürk vd., 2021). Ancak küçük göz ardı etmelerle başlayan şiddet ilişki monotonlaştıkça ya da şiddetin sıklığının ve oranının artmasıyla göz ardı edilmesi zorlaşan bir durum halini almaktadır (Yumuşak, 2013; Ayyıldız, 2019). Flört ilişkisi içinde olan bireylerden şiddete maruz kalan kişi şiddeti göz ardı etmek yerine reddetmeyi seçtiği takdirde daha ağır muameleyle karşılaşmaktadır. Bu evrede duygusal şiddetin, ilişkiyi bitirmek istemeyen kişi tarafından fiziksel şiddete dönüştürülme olasılığı fazlalaşmaktadır. Bu derece olumsuz bir duygusal ilişki devam ettirildiği takdirde şiddet gören

kişi kendini koruma amacıyla şiddeti karşılıklı hale getirebilmektedir. Bu durumda aynı kişi hem şiddeti uygulayan hem de şiddete maruz kalan kişi konumuna geçebilmektedir (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019). şiddetin sonucu kalıcı etki bırakabilecek tek bir şiddet olayından, birkaç yıl boyunca devam eden kronik ve ciddi olaylara kadar değişebilmektedir (CDC, 2022a).

Flört etme ve şiddet kavramları kişilerin kùltür, düşünce yapısı, arkadaş çevresi, aile içinde şiddete maruz kalma ya da şahit olma, bağımlılık yapıcı madde kullanımı, eğitim düzeyi gibi birçok faktörden etkilenmektedir (Sırım 2021). İlişki içindeki bireylerden birisi için şiddet olarak algılanan bir davranış diğer birey için şiddet olarak algılanmayabilmektedir. Özellikle gençlerde ve kadınlarda daha sık görùlmesi şiddetin yıkıcı boyutunu daha ağır hale getirmektedir. Gençler gerek tecrübesizlik gerekse duygusal ilişkilere daha açık olması sebebiyle flört şiddetine en çok maruz kalan kesim olmaktadır (Sırım 2021; Uzel vd., 2018). Kimlik gelişiminin en önemli dönemlerden birisi olan bu yaşlarda şiddet gençleri olumsuz etkilemektedir (İftar, 2016; Avşar Baldan & Akış, 2017; Sırım 2021).

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'nin 2022 yılı verilerine göre, ABD'de kadınların yaklaşık %41' i ve erkeklerin %26' sı, yaşamları boyunca flört şiddetine maruz kalmış ve bu şiddetle ilgili etkiler bildirmiştir (CDC, 2022a).

2.1.3. şiddet dōngüsü

şiddet dōngüsü birçok ilişkide temelde üç aşamadan oluşmaktadır (Mor atı, 1998).

1. **Gerginliğin tırmanması aşaması:** Bu aşamada henüz fiziksel şiddet başlamamıştır ancak küçük konulardan büyük sorunlar yaratarak, aşırı kıskanılık, baskı ve kısıtlamalar, argo konuşma, saygısızlık ve aşağılama yoluyla psikolojik şiddetin boyutu git gide artmaktadır. Taraflardan birisi gerginliği azaltmaya çalışarak şiddetin önüne geçmek ister ve bu taraf genellikle daha önceden şiddete maruz kalmış ya da tekrardan kalacağı muhtemel olan taraf olmaktadır. Ancak bir taraf alttan aldıkça diğer taraf kendini haklı görmekte ve şiddet aşamasına daha hızlı geçmektedir (Mor atı, 1998; Okutan, 2007; Yıldız, 2016).
2. **şiddet aşaması:** Bu aşamada şiddet psikolojik boyutun ötesine geçerek artık fiziksel bir boyuta taşınmaktadır. şiddeti uygulayan taraf durdurulamaz ve mağdur üzerinde gözle görùlen hasarlar oluşmasına sebebiyet vermektedir. Bu aşamada mağdurun yapabileceği tek şey şiddetin boyutunu azaltmaya çalışmaktır (Mor atı, 1998; Okutan, 2007; Yıldız, 2016).

3. **Balayı aşaması:** Şiddeti uygulayan taraf karşı tarafın ilişkide kalması için uyguladığı şiddete çeşitli bahaneler üreterek aslında böyle bir insan olmadığına mağduru inandırmak için özür dilemekte, hediyeler almakta, sevecen ve şefkatli davranmakta ve ilişkide karşı taraftan esirgediği ilgiyi bir anda göstermeye başlamaktadır. Şiddete maruz kalan kişi bu aşamada sevgi, bağlılık ya da bağımlılığın vermiş olduğu hissiyatla affedici tutum sergilemektedir. İlişki bir süre yolunda gidiyor gibi gözükse de kısa sürede küçük bir sorunla döngü tekrar başa dönmekte ve bu yıpratıcı şiddet döngüsü defalarca yaşanmaktadır (Mor Çatı, 1998; Okutan, 2007; Yıldız, 2016).

Flört ilişkilerinde yaşanan şiddet zamanla uygulanma sıklığı ve yoğunluğu artarak sürekli bir döngü halinde devam etmektedir (Rakovec-Felser, 2014). Bu döngü kırılmadığı sürece de defalarca aynı aşamalar tecrübe edilmektedir (Mor Çatı, 1998; Okutan, 2007). Araştırmalar ilişkide bir kere yaşanan şiddetin zamanla bir döngü haline gelme ve sürekli tekrar etme olasılığının yüksek olduğunu göstermektedir (Öztürk, 2017). Şiddet uygulayabilecek potansiyeldeki kişilerle bitirilen ilişki bile çoğu zaman şiddetin sonlanmasına yetmemektedir (Walker, 1999). Şiddet döngüsü Şekil 2.1’de verilmiştir.

Şekil 2.1. Şiddet Döngüsü (Mor Çatı, 1998)

2.2. Flört İlişkisinde Görülen Şiddet Türleri

Şiddet türlerinde birçok sınıflandırma yapılmasına rağmen neredeyse tüm çalışmalarda fiziksel, duygusal, cinsel ve ekonomik şiddet en temel şiddet türleri olarak ele alınmaktadır (Kaya Sakarya, 2013; Yumuşak, 2013; İftar, 2016; Lotfi vd., 2022). Diğer sayılan şiddet türleri de bu şiddet türlerinden temellenmektedir. Ancak sayılacak birçok şiddet türü birbirlerinden kesin çizgilerle ayrılmamaktadır. Her şiddet birbiriyle bağlantı halindedir, şiddetin herhangi birine maruz kalan birey muhtemelen diğer şiddet türlerine de maruz kalmaktadır. Yayımlanan çalışmalara göre şiddetin herhangi bir türüne maruz kalan birey diğer şiddet türlerine karşı daha hassas hale gelmektedir (Brooks-Russell vd., 2013; Sabina vd., 2016; Cheung & Huang, 2023). Genel olarak biri daha baskın uygulanmaktadır ve en çok öne çıkan şiddet türleri fiziksel ve duygusal şiddet olmaktadır (Khubchandani, 2010; Kılınçer & Tuzgöl Dost, 2014). Yapılan çalışmalara göre ise en sık görülen şiddet türü psikolojik şiddet iken ikinci sırada fiziksel şiddet yer almaktadır (İftar, 2016; Karatay vd., 2018; Yıldırım & Terzioğlu, 2018; Lee & Wong, 2020; Öztürk vd., 2021; Sırım 2021; Clayton, 2023).

Mason ve arkadaşlarının 2014 yılında yaptığı çalışma verilerine göre gençlerin %26,1'si mevcut ilişkilerinde psikolojik şiddete maruz kalırken %11,9'u fiziksel şiddete maruz kalmaktadır (Mason vd., 2014). Demir ve arkadaşları tarafından 2014 yılında yayınlanan çalışmanın sonuçlarına göre üniversite öğrenimi gören öğrencilerden %73,9'unun flört şiddeti alt dallarından en az birine maruz kaldığı ortaya konulmaktadır (Demir vd., 2014). Bu alt dallardaki şiddet oranları arasında %74,7 ile duygusal şiddet en fazla maruz kalınan şiddetken ikinci sırada %26,3'lük oranla sözel şiddet, üçüncü sırada %15,1 ile fiziksel şiddet ve %5,4 ile en düşük oranda ise cinsel şiddet yer almaktadır (Demir vd., 2014; İftar, 2016).

2.2.1. Duygusal şiddet

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezine göre psikolojik şiddet kişiye zihinsel veya duygusal olarak zarar vermek ve/veya kişi üzerinde kontrol sağlamak amacıyla sözlü ve sözsüz iletişimin kullanılmasıdır (CDC, 2022a). Duygusal ya da diğer adıyla psikolojik şiddet genel anlamda kişinin duygularını inciten, benlik saygısını azaltıcı (Fidan & Yeşil, 2018), duygusal ihtiyaçların görmezden gelinmesi ya da kişiyi bile isteye mahrum bırakma, aşağılama, düşünce ve isteklerin görmezden gelinmesi davranışları ile uygulanmaktadır (Çakır vd., 2016; Avşar Baldan & Akış, 2017).

Maruz kalan kişi için geç fark edilebilen, göz ardı edilebilen ve üstesinden en zor gelinen buna rağmen çok sık karşılaşılan bir şiddet türü konumundadır (Kaplan, 2020). Çoğu zaman özellikle giyim tarzına, sosyal ilişkilere karışılması ergenler tarafından kıskançlık, ilgi gibi algılanması sebebiyle fark edilmemektedir. Bu da duygusal şiddetten korunmayı daha zor hale getirmektedir (Uzel vd., 2018; Ayyıldız, 2019; Türk vd., 2020; Sırım 2021).

Psikolojik şiddet sözel şiddeti de içinde barındırır, söylenen kırıcı sözler, aşağılamalar, tehditler, sürekli sözel baskı uygulama gibi davranışlar da bu şiddet içerisinde ele alınmaktadır. Bir davranışın duygusal şiddet olması için illaki sze dökülmesi gerekmemektedir: Çoğu zaman bakışlar, kırıcı davranışlar, el, kol, göz hareketleri, ihmal etme, ilgisizlik, gereken özenin verilmemesi ve sevginin hissettirilmemesi de duygusal şiddetin uygulanma yöntemlerinden bazıları olabilmektedir (Tınaz, 2006; Avşar Baldan & Akış, 2017; Kaplan, 2020; Türk vd., 2020). Yine görünüş, giyim, cinsellik, zekâ, zevkler, inançlar ya da geçmiş konular üzerinden saygısızlık boyutuna varacak aşağılayıcı yorumlar yapma, bulunan ortamda sırf bu yüzden dışlama da bu şiddet altında incelenebilmektedir (Tınaz, 2006; Okutan, 2007; Uzel vd., 2018; Ayyıldız, 2019).

Bu şiddet kişiyi sadece duygusal açıdan etkilemez. İştahsızlık, uykusuzluk, bakımsızlık, kendini ihmal etme, bağımlılık yapıcı madde kullanımı gibi sonuçları bireyde fiziksel hasarlara da sebep olmaktadır. Birçok toplumda olduğu gibi Türk toplumunda da gözle görülen fiziksel bir hasar olmadığı takdirde duygusal şiddet çoğu zaman şiddet olarak algılanmamakta, algılansa dahi göz ardı edilme olasılığı çok yüksek olmaktadır (Bilican Gökkaya & ztrk, 2021). Duygusal şiddet genel itibariyle şiddet döngüsünün ilk aşamasını oluşturur ve göz ardı edildiği ya da sessiz kalındığı takdirde yeniden uygulanma ve fiziksel şiddete dönüşme olasılığı gittikçe artmaktadır (Okutan, 2007; Yüksel, 2016; Ayyıldız, 2019). Yapılan çalışmalara göre en çok uygulanan şiddet türü psikolojik şiddet olmasına rağmen psikolojik şiddetin farkındalığı daha düşük ve bu şiddete karşı verilen savunma ve tepkiler fiziksel şiddetten daha az bulunmuştur (Türk vd., 2020; Bilican Gökkaya & ztrk, 2021; Sungur Taşdemir vd., 2022).

2.2.2. Fiziksel şiddet

Kişinin güç üstünlüğünü yaptırım aracı olarak kullanılarak flörtü incitmeye çalışması olarak tanımlanmaktadır (CDC, 2022a). Fiziksel şiddet, şiddet türleri arasından hem maruz kalan kişi hem de çevresi tarafından en çabuk farkına varılabilen, kasıtlı uygulanan fiziksel zarara neden olan şiddet olarak nitelendirilmektedir (Uluocak vd., 2014; Sırım, 2021). Uygulanan fiziksel şiddet kişide akut veya kronik hasarlara hatta ölüme bile sebep olabilmektedir (CDC, 2022a). Şiddet türleri arasından hastaneye en çok başvuru şiddet türlerinden birisi olmaktadır. Özellikle güç orantısızlığı sebebiyle erkekler tarafından kadınlara yönelik uygulanmaktadır. İtme, tekme atma, tükürme, vücut üzerinde sigara söndürme, çeşitli aletlerle eziyet etme gibi can yakmaya ya da öldürmeye teşebbüs edilen gözle görülebilen her türlü girişim fiziksel şiddete örnek nitelendirilebilmektedir (Özerkmen & Gölbaşı, 2012; Uluocak vd., 2014; İftar, 2016; Uzel vd., 2018; Türk vd., 2020; Sırım 2021).

Fiziksel şiddetin bulgularının kişinin çevresi tarafından görülebilmesinden dolayı mağdur kişide utanç, dışlanma korkusu, öz saygıda azalma ve benlik algısında bozulmaya sebebiyet vermektedir (Balcı Devrim & Beydağ, 2019). Yine şiddetin dile getirildiği takdirde inanmama, çevre tarafından şiddetin haklı sebeplere dayandırılmaya çalışılması, mağdur olan kişiyi suçlama ya da gerekli önlemlerin alınmasından kaçınmak da şiddetin dile getirilmesinin önünü kesmektedir. Şiddete maruz kalan kişi bu korku ve utanç duyguları nedeniyle kendini toplumdan dışlamakta ve şiddeti dile getirmekten korkmaktadır bu durumda şiddetin psikolojik ağırlığını artırmaktadır (Okutan, 2007; İftar, 2016; Ayyıldız, 2019).

Sungur Taşdemir ve arkadaşlarının 2022 yılında yaptığı çalışmaya göre flört ilişkilerinde fiziksel şiddeti kadın uyguluyorsa kendisini korumak ve savunmak için uyguluyor düşüncesi yaygın bulunmuştur. Bu yüzdendir ki flört ilişkisinde kadının uyguladığı şiddet göz ardı edilmeye daha yatkınken erkeğin uyguladığı şiddetin daha ciddi ve dikkate değer olarak algılandığı ortaya konmaktadır. Bu düşünce yapısı toplumda kadının uyguladığı fiziksel şiddetin göz ardı edilmesine sebep olmaktadır (Sungur Taşdemir vd., 2022).

Amerika Birleşik Devletleri'nde yaklaşık her 3 kadından 1'inin ve her 4 erkekten 1'inin yaşamları boyunca flörtü tarafından fiziksel şiddete maruz kaldığı rapor edilmiştir (CDC, 2022a).

2.2.3. Cinsel şiddet

Dünya Sağlık Örgütü 2002 yılında cinsel şiddeti “cinsel bir davranış gerçekleştirme amacı taşıyan girişim, cinsel içerikli istenmeyen yaklaşımlar ve yorumlar ya da ticari amaç için kişiyi cinsel anlamda kullanma, kurbanla olan ilişkisine bakılmaksızın iş veya ev gibi herhangi bir ortamda gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış” olarak tanımlamaktadır (DSÖ, 2002). Kişi tarafından rıza gösterilmediği veya rıza gösteremeyecek durumda olduğu halde bireyin flörtü, aileden birisi ya da hiç tanımadığı birisi tarafından sözlü, fiziksel ve yazılı olarak maruz kaldığı şiddet türü olarak nitelendirilmektedir (CDC, 2022b). İlişkide otorite kurma, aşağılama ve gücünü ispat etme amacıyla flörte cinsel obje gibi muamele etme, yakışsız lakaplar takma, zorla acı çektirecek cinsel eylemlerde bulunma davranışlarını içermektedir (Okutan, 2007; İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Türk vd., 2020).

Mevcut flört durumunda ayrılmayla tehdit edilerek ya da sevgiyi göstermenin yolu olarak zorlanan cinsel şiddet bilinçsizliğinde eklenmesiyle tehlikeli seksüel davranışlar, düşük veya ölü doğuma sebebiyet verebilecek derecede önemli sonuçlar ortaya çıkarmaktadır. Cinsel şiddet çoğunlukla erkeklerden kadınlara yönelik uygulanmaktadır (CDC, 2022b). Toplumda bu şiddet türü çoğu zaman kadın tarafından açıklanmaya çekinilen (Willi vd., 2023), açıklandığı takdirde daha kötü sonuçlarla karşılaşacağı korkusu yaşanan, ancak açıklamadığı için daha kötü sonuçlara sebebiyet veren, (Sevim & Atas, 2015) aile desteğinin en az alınabildiği hatta kadına tahrik suçlamasında bulunulan şiddet türü olarak görülmektedir. Aynı şiddete yeniden maruz kalma, aşağılanma, dışlanma, suçlanma ve damgalanma korkularından dolayı cinsel şiddet çoğu zaman aileye ya da devlet kurumlarına bildirilmemekte ve bu sessizlik maruz kalma oranlarının artışına sebep olmaktadır (Çamaş & Meşe, 2016; İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Wild vd., 2020; Sırım, 2021). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi verilerinde tecavüze uğramış her 5 kadından 4’ü ilk kez 25 yaşından önce ve yarısına yakın bir oranı ise 18 yaşından önce tecavüze uğradığını belirtmektedir. Tecavüze uğrayan bireylerin bu kadar genç yaşta olması da mağdurların şiddetle başa çıkmasındaki yeterliliklerini kısıtlamaktadır. Genç yaştaki bireyler korku, utanç, aileye bağımlılık ve birçoğunun kendi ayakları üzerinde duracak yaşta olmaması sebebiyle şiddeti dile getirmekte zorlanmaktadır (CDC, 2022b).

Cinsel şiddete maruz kalan kişilerde psikolojik travma görülme olasılığı oldukça yüksektir ve cinsel şiddet şikâyetiyle hastaneye başvuran her birey mutlaka psikolojik açıdan değerlendirilmeli ve takip edilmelidir (Ayyıldız, 2019; Sırım, 2021).

Amerika Birleşik Devletleri'nde yaklaşık her 5 kadından 1'inin ve her 13 erkekten 1'inin yaşamları boyunca flörtü tarafından cinsel şiddete maruz kaldığı rapor edilmektedir (CDC, 2022a). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi 2022 verilerine göre kadınların yarısından fazlası ve neredeyse her 3 erkekten 1'i yaşamları boyunca fiziksel temas içeren cinsel şiddete maruz kalmaktadır (CDC, 2022b). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'ne ait bu iki veri cinsel şiddetin duygusal ilişki dışında da oldukça yaygın uygulandığını göstermektedir (CDC, 2022a, 2022b).

2.2.4. Ekonomik şiddet

Ekonomik şiddet kişiyi yaşamını geçirebilecek maddiyattan yoksun bırakarak maddi anlamda fakir ve kendisine bağımlı hale getirme temeline dayanmaktadır. Flörtün parasına el koyma, çalışma özgürlüğünü kısıtlamak (Can Gürkan & Coşar, 2009; Öztürk, 2017) ya da yapmak istemediği bir işte çalışmaya zorlamak ve bunun üzerinden fayda sağlayarak ekonomik gücünü yönetmek yahut kendi faydası için kullanmaktır (Ediz & Altan, 2017). Bunlara ek olarak kişiyi az parayla, yapmaya gücünün yetemeyeceği işler yapmaya zorlama, kendisi çalışmadan karşıdakinin maddi gücüne el koyma, ortak gelir giderler konusunda bilgilendirmekten kaçınma, yine ortak maddi kaynakların kullanılmasına izin vermeme ekonomik şiddet sayılabilmektedir (Okutan, 2007; Can Gürkan & Coşar, 2009; Cinal, 2018; Ayyıldız, 2019; Türk vd., 2020).

İlişkide ekonomik şiddete uğrayan birey diğer şiddet türlerine de daha açık ve savunmasız hale gelmektedir (Bilican Gökkaya & Öztürk, 2021; Sırım, 2021). Ekonomik özgürlüğü olan bireyler ailesine ve şiddeti uygulayan kişiye daha az bağımlı olduğu için şiddetten kaçmak ya da ilişkiyi bitirmek daha kolaylaşmaktadır. Günümüzde kadınların ekonomik bağımsızlığının artmasıyla paralel olarak şiddete verilen tepkiler de artmaktadır. Unutulmamalı ki şiddetin var olduğu ilişkinin bitirilmesinde maddi yeterlilik de aile ve arkadaş desteği kadar önemlidir. Ekonomik şiddete maruz kalan bireylerde diğer şiddet türlerine maruz kalan bireylerde olduğu gibi psikolojik problemler ortaya çıkabilmektedir (Okutan, 2007; İftar, 2016; Cinal, 2018; Ayyıldız, 2019).

2.2.5. Israrlı takip (stalking)

Israrlı takip CDC tarafından 2021 yılında kişinin kendi güvenliği veya mağdura yakın birinin güvenliği konusunda korku veya endişeye neden, tekrarlanan, istenmeyen ilgi ve teması olarak tanımlanmıştır (CDC, 2022a). Duygusal ilişki devam ederken veya bittikten sonra saplantılı flört tarafından rahatsız edecek kadar ileri seviyede kişiyi takip etmek, korkutmaya ve savunmasız hissettirmeye çalışmak, sürekli kullandığı güzergâhını ya da yaşadığı bölgeyi terk etmesine neden olmak olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 2017; Fidan & Yeşil, 2018). Okul ev, işyeri ortamlarının önünde bekleme, beklenmedik yerlerde bireyin karşısına çıkma gibi davranışlarda örnek olarak verilebilmektedir. Bunlara ek olarak kişi sosyal yaşantısında değişiklikler yapmak zorunda kalmakta ve sürekli takip edilme korkusuyla ruh sağlığı bozulmaktadır (Doğan, 2014; Sırım 2021).

Israrlı takip kişinin gittiği yerlere ve görüştüğü kişilere aşırı merak duymayla başlar. Israrlı aramalar, rahatsız edici mesajlar, çeşitli sosyal mecralardan takip etme davranışlarıyla kişinin kendini rahatsız hissetmesine neden olmaktadır. Kitle iletişim araçlarının ve sosyal mecraların yaygın hale gelmesiyle ısrarlı takip daha kolay hale gelmekte ve uygulanma oranı daha da artmaktadır. Israrlı takip ile flörtünü rahatsız eden kişi çoğu zaman fiziksel ya da duygusal şiddet uygulamayı da göze almaktadır (Doğan, 2014; Sırım 2021).

Bu şiddete maruz kalan kişilerin çoğunlukla 18-24 yaş aralığında olduğu bulunmuştur. Yine en fazla maruz kalan cinsiyetin kadınlar olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konulmuştur (Öztürk Karakuş, 2016; Sırım 2021).

Amerika Birleşik Devletleri'nde kadınların %14'ü ve erkeklerin %5'i yaşamları boyunca flörtü tarafından ısrarlı takibe maruz kaldığını bildirmiştir (CDC, 2022a).

2.3. Flört Şiddetin Nedenleri

Flört şiddetinin onlarca farklı nedeni sayılabilmektedir ancak her şiddetin temelinde genellikle olduğu üzere şiddete maruz kalan kişinin hak ettiği fikrinden kaynaklı daha rahat uygulanabilmektedir. Şiddeti uygulayan kişi küçük ya da büyük sebepleri bahane olarak kullanarak her durumu şiddet uygulanabilecek sebep olarak görmektedir. Flört şiddeti ırk, sosyo-ekonomik durum, kültür ve eğitim seviyesi fark

etmeksizin her alanda görülen bir olgu olarak uygulanmaktadır (Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Sarıhan, 2019).

Genel olarak şiddet faktörleri;

- 1) Bireysel faktörler
- 2) Çevresel faktörler
- 3) Ailesel faktörler
- 4) Toplumsal faktörler

alt başlıklarında incelenmektedir (Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Sarıhan, 2019). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi'ne göre ise flört şiddetinin uygulanmasında bireysel ve toplumsal risk faktörleri etkili olmaktadır (CDC, 2021).

2.3.1. Bireysel faktörler

Bireylerin aynı olaylara verdiği farklı tepkiler şiddetin bireysel faktörlerinin incelenmesine sebep olmuştur. Aynı soruna kimi insanlar şiddetle tepki verirken kimisinin vermemesi şiddet davranışının temelde bireysel algı ve tepkiye bağlı olduğunu ortaya koymaktadır (Haskan Avcı & Yıldırım, 2014).

Bireysel risk faktörleri arasında öz güvensiz ve düşük eğitim seviyesine sahip olmak, genç yaş, alkol ve uyuşturucu madde kullanımı, sosyal problem çözme becerilerinin eksikliği, anti-sosyal kişilik sahibi olmak, davranış kontrolünde zayıflık, psikiyatrik rahatsızlık sahibi olmak, önceki hayatında fiziksel ve duygusal istismara uğramış olmak, ekonomik stres, olumsuz ve katı cinsiyet rollerine sahip olmak, ilişkide kontrol arzusu ve kıskançlık sayılmaktadır (Avşar Baldan & Akış, 2017; Ayyıldız, 2019; Balcı Devrim & Beydağ, 2019; CDC, 2021). Düşük zekâ seviyesi de şiddeti ortaya çıkaran etkenler arasında sayılmaktadır. Biyolojik olarak kalıtsal faktörler ve psikolojik bozukluklar da şiddetin bireysel faktörleri arasında sayılmaktadır (Kızmaz, 2006).

Flört şiddetinde yaşın etkisi üzerine yapılan çalışmalara göre flört şiddetine en çok maruz kalınan yaş 17-29 yaş aralığıdır ve flört şiddetinin görülme sıklığı 30 yaşından sonra gitgide azalmaktadır (Uluocak vd., 2014; Avşar Baldan & Akış, 2017; Balcı Devrim & Beydağ, 2019; Lee & Wong, 2020; Sırım, 2021). Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2014 yılında yapıp 2021 yılında yayınlanan yaş gruplarına göre fiziksel veya cinsel şiddet yaygınlığı verilerine göre son 12 ayda 15-

24 yaş arası bireylerin fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalma oranı %17,8, 25-34 yaş arasının maruz kalma oranı %13, 36-44 yaş arasının maruz kalma oranı %11 ve 45-59 yaş arasının maruz kalma oranı %7,3 olarak bulunmuştur (TÜİK, 2021). Fiziksel ve cinsel şiddete en çok maruz kalınan yaş aralığı 15-24 yaşlar olan ilk gençlik ve üniversite yılları olarak bulunmuştur (TÜİK, 2021). Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden de anlaşılabileceği üzere yaş ilerledikçe bireylerin fiziksel ve cinsel şiddete maruz kalma oranları düşmektedir. Yaş itibarıyla henüz kişilik yapısını oturtmaya çalışılan, olayların ve sorunların daha önemsiz algılandığı, hayattaki olumsuzluklara karşı geçici ve kendiliğinden düzelecekmiş gibi bakılan bu yaşlarda her şiddette olduğu gibi flört şiddetine de yatkınlık artmaktadır (Uluocak vd., 2014; Avşar Baldan & Akış, 2017; Balcı Devrim & Beydağ, 2019; Lee & Wong, 2020; Sırım, 2021). Mağdur bu şiddeti özellikle bu yaşlarda kabul görme ve ait hissetme duygularının yoğunluğundan dolayı ilgi ve sevgi göstergesi olarak algılayabilmektedir. Çoğu zaman şiddet yaşansa dahi kişi tecrübesizliğinden dolayı tekrar yaşanmayacak, konuşulunca halledilecek ve verilen sözler tutularak şiddet döngüsü tekrarlanmayacak gözüyle bakmaktadır. Ancak çoğu zaman şiddet döngüsü kırılmanın aksine gittikçe yoğun bir hale gelmektedir (Uzel vd., 2018; Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Yapılan çalışmalara göre düşük sosyo-ekonomik konumdaki bireyler şiddete karşı daha geleneksel düşünce yapısına sahip olmaktadır (Ögel vd., 2006; Aygen & Açık, 2014; Sabancıoğulları vd., 2016). Başarısızlık, işsizlik, hastalık, sosyal yalnızlık ve reddedilmek gibi durumlar bireyi şiddet uygulamaya yahut şiddete boyun eğmeye itebilecek hazırlayıcı faktörler arasında gösterilmektedir (Ögel vd., 2006; Aygen & Açık, 2014; Haskan Avcı & Yıldırım, 2014; Willie & Kershaw, 2019).

Bunlara ek olarak alkol ve uyuşturucu tüketimi kişileri şiddet uygulamaya daha yatkın hale getirmektedir (Temple vd., 2013; İftar, 2016; Köse Tosunöz vd., 2019; Balcı Devrim & Beydağ, 2019; Gómez-Casillas vd., 2023). Psikiyatrik rahatsızlıkların varlığı, depresyon ve kişilik bozuklukları flört şiddetinin görülme sıklığını artıran diğer etmenler arasında sayılmaktadır (Vagi vd., 2013; Karatay vd., 2018; Türk vd., 2019).

2.3.2. Toplumsal faktörler

Toplumsal faktörler arasında geleneksel cinsiyet kalıp yargıları ve cinsiyet eşitsizliği, toplumsal gelir eşitsizliği ve sağlık, eğitim, ekonomik ve sosyal politikalarda veya yasalarda eksiklikler sayılmaktadır (İncecik vd., 2009; CDC, 2021).

Eğitim seviyesinin düşük olduğu toplumlarda şiddete yatkınlığın daha fazla olduğu yapılan çalışmalarla ortaya konulmaktadır. Düşük eğitim seviyesine sahip bireyler karşılaştıkları problemleri çözmede şiddeti bir araç olarak kullanmaya daha yatkın olmaktadır (Uluocak vd., 2014; Ayyıldız, 2019). Flört şiddeti oranlarının düşük eğitim seviyesindeki bireyler arasında daha yıkıcı sonuçlar ortaya çıkarmaktadır (İftar, 2016, Ayyıldız, 2019). Türkiye İstatistik Kurumu tarafından 2014 yılında yapıp 2021 yılında yayınlanan eğitim durumlarına göre fiziksel veya cinsel şiddet yaygınlığı verilerine göre eğitimi olmayan kişilerde yaşamın herhangi bir döneminde fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalma oranı %43,3 iken bu oran lise ve üzeri eğitim almış kişilerde %24,7 olarak bulunmuştur (TÜİK, 2021). Yine eğitimi olmayan kişilerde son 12 ayda fiziksel veya cinsel şiddetle karşılaşma oranı %11,8 olarak bulunmuşken buna karşılık lise ve üzeri eğitim almış kişilerde bu oran %8,7 olarak bulunmuştur (TÜİK, 2021). Türkiye İstatistik Kurumu'nun bu verisi sadece şiddet uygulama oranının değil şiddete maruz kalma oranının da eğitime bağlı olarak değiştiğini göstermektedir (TÜİK, 2021). Yapılan çalışmalara göre annenin eğitim seviyesinin yükselmesiyle uygulanan flört şiddetinin kabul görmesi arasında ters bir ilişki bulunmuştur. Annenin eğitim seviyesi arttıkça bireylerin uygulanan şiddeti kabul görme oranı düşmektedir (Uzel vd., 2018; Kodan Çetinkaya, 2013). Gómez-Casillas ve arkadaşlarının 2023 yılında yayımladığı çalışma sonucuna göre düşük eğitim seviyesine sahip olan kadınlarda maruz kalınan şiddet eylemlerine katlanma olasılığı artmaktadır (Gómez-Casillas vd., 2023). Tanrıverdi ve Şıpkın tarafından yapılan çalışma sonuçlarına göre eğitim seviyesi düşük olan kadınlarda fiziksel ve ekonomik şiddet prevelansı daha yüksek oranlarda olmaktadır (Tanrıverdi & Şıpkın, 2008). Uçar ve arkadaşlarının 2017 yılında üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışma sonuçlarında annesi çalışan üniversite öğrencilerin annesi çalışmayanlara kıyasla daha fazla eşitlikçi tutuma sahip olmakta ve fiziksel şiddeti onaylama oranı düşmektedir (Uçar vd., 2017).

Yine erkek egemenliğinin ön planda olduğu ataerkil toplumlarda flört şiddetinin daha sıklıkla yaşandığı görülmektedir (Türk vd., 2020). Ataerkil toplum

yapısına sahip ailelerde şiddet bir güç göstergesi olarak uygulandığı için bu toplum yapısındaki büyüyen çocuklar şiddeti meşru görmeye ve uygulamaya daha yatkın olmaktadır (İftar, 2016; Avşar Baldan & Akış, 2017; Sungur Taşdemir vd., 2022).

Adalet sisteminin işleyişi, yasalardaki eksiklikler ve uygulamadaki yetersizlikler, şiddet araçlarına kolay ulaşılması gibi etkenlerde hem flört şiddetinin uygulanma yaygınlığını hem de yıkıcılığını artırmaktadır. Adaletin yeterli oranda sağlanamadığı ülkelere şiddet vakalarının diğer ülkelere oranla daha fazla olduğu bilinmektedir (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019).

Kadınlar açısından flört şiddetinin diğer büyük bir sebebi ise hem aileleri hem de toplum tarafından gerektiği kadar sosyal destek görememe sayılabilmektedir (Kodan Çetinkaya, 2013; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019). Ekonomik bağımsızlık da kadının flörtünden şiddet gördüğü takdirde şiddete verdiği tepkiyi değiştirebilmektedir. Ekonomik bağımsızlığı olan kadınlar şiddete daha fazla tepki göstermektedir (Gómez-Casillas vd., 2023). Ancak üniversitede yaşanan flört şiddetinde öğrencilerin büyük kesimi henüz ekonomik bağımsızlığını elde edemediği için şiddetle başa çıkmada bu güçten yeterince yararlanamamaktadır. Yine okul arkadaşları tarafından dışlanma korkusu, yurttan ve aileden uzakta kalma gibi sebeplerle öğrenciler flört şiddetine daha yatkın hale gelmektedir (Kodan Çetinkaya, 2013; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

2.3.3. Çevresel faktörler

Şiddete neden olan çevresel faktörler arasında okul ve arkadaş çevresi, medya ve sosyo-ekonomik etmenler örnek verilmektedir. Arkadaş ve okul ortamındaki risk doğrudan şiddete maruz kalmakla sınırlı kalmamaktadır. Alkol, sigara ve uyuşturucu madde kullanımı da çocuğun bulunduğu ortama ayak uydurmaya çalışırken edinebileceği olumsuz davranışlardan bazılarıdır ve bu sağlıksız alışkanlıklar başlı başına şiddet uygulamaya yatkınlığı artıran risk faktörleri arasında sayılmaktadır (İftar, 2016; Uzel vd., 2018; Türk vd., 2019).

Çevre denildiğinde her ne kadar akla ilk olarak aile, okul ve arkadaş çevresi gelse de bunun dışında günümüz toplumunu en çok etkileyen kitle iletişim araçları ve sosyal medyanın da bir çevre oluşturduğu unutulmamalıdır. Günümüz toplumunda kitle iletişim araçlarıyla etkileşim halinde olma yaşı gittikçe düşmektedir ve henüz okula başlamamış çocukların dahi telefon, televizyon ve tablet gibi kitle iletişim

araçlarıyla etkileşimi düşünüldüğünden fazla olmaktadır. Şiddet içeriklerine sıklıkla maruz kalan bireylerde şiddetin normal olarak algılanma olasılığı ve saldırgan davranışlar gösterme oranı gittikçe artmaktadır (Yavuz, 2009; Güleç vd., 2012; Özmen & Küçük, 2013; Işık & Demirioğlu, 2019). Bu araçlar yoluyla kişilerin şiddet algıları, tutum ve davranış biçimleri büyük oranda şekillenmektedir (Yavuz, 2009; Güleç vd., 2012; İftar, 2016). Ebeveynler çocuğun kitle iletişim araçlarında şahit olduğu şiddet davranışlarının büyük risk olduğunun bilincinde olmalı ve bu araçlar ve sosyal medyayla olan etkileşimini gözetim altında tutmalıdır (Yumuşak, 2013; İftar, 2016).

Bandura'nın sosyal öğrenme kuramına göre şiddet gözlem, taklit ya da etkileşim yoluyla öğrenilmektedir ve ne kadar çok gözlemlenirse uygulamaya yatkınlık o kadar çok artmaktadır. Bu kurama göre şiddete birebir maruz kalınmasa dahi çevreden şahit olunan ya da kitle iletişim araçlarıyla gözlenen şiddet bireylerde şiddeti normal karşılama ve duyarsızlaştırmaya yardımcı olmaktadır (Bandura & Walters, 1977; Balkıs vd., 2005; Ayyıldız, 2019). Bandura'ya göre şiddetin ortaya çıkması kalıttan ziyade çevresel faktörlerden etkilenmektedir bundan dolayı önlenilmekte ve değiştirilebilmektedir (Bandura & Walters, 1977; Yumuşak, 2013; İftar, 2016; Tatlıoğlu, 2021).

2.3.4. Ailesel faktörler

Aile toplumun en temel yapı taşıdır. Çocuk yaşamı boyunca ailesinden öğrendiklerinin ve gözlemlediklerinin etkisi altındadır. Şiddet davranışı da ailede öğrenilmeye başlandığı takdirde kişi için normal karşılanıp bilinçaltında değiştirilmediği sürece normal görülmeye devam etmektedir. Kişinin aile ortamında ve ikili ilişkilerde şiddet uygulama durumu, özellikle de çocukluk ve ilk gençlik yıllarında şiddete şahit olması ya da birebir maruz kalması bireyin gelecek yıllarda flört şiddetine bakış açısını ve olası davranış biçimini büyük oranda etkilemektedir (İncecik vd., 2009; Tuncer Uçar, 2016; Uzel vd., 2018; Bilican Gökkaya & Öztürk, 2021; Öztürk vd., 2021; Sırım, 2021). Aile içinde bilinçli ya da bilinçsiz uygulanan şiddetin her türü şahit olan bireyin sonraki yaşamında şiddet uygulama olasılığını artmaktadır ve özellikle kadınlarda şiddet mağduru olma olasılığının yüksek olduğu ilişkilere girme ya da ilişkide şiddet görüyor ise bu şiddeti kabullenme düzeyi de artmaktadır (Genç, 2016; Wild vd., 2020; Bilican Gökkaya & Öztürk, 2021; Gómez-Casillas vd., 2023).

Şiddetin sorunları çözme ve disiplin aracı olarak kullanıldığı ailelerde, özellikle ailede babanın anneye şiddet uygulamasına sık sık şahit olan çocuklar ilerleyen yıllarda kendi ikili ilişkilerinde şiddeti problem çözme aracı olarak kullanabilmektedirler (İncecik vd., 2009; Can, 2013; Haskan Avcı & Yıldırım, 2014). Bu çocuklar için erkeğin kadına şiddet uygulaması normal karşılanabilmektedir. Eğer birey erkekse flört ilişkisinde şiddet uygulamayı kendine hak görebilirken, birey kadınsa flört şiddetine maruz kalmayı normal karşılayıp şiddete sessiz kalmaktadır (Gómez-Casillas vd., 2023). Bilican Gökkaya ve Öztürk tarafından 792 üniversite öğrencisi üzerinde çocuklukta aile içi şiddet öyküsü ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışma sonuçlarına bakıldığında, çocukluk çağında şiddete maruz kalan öğrencilerin flört şiddeti uygulama ve şiddete maruz kalma oranları çocukluk çağında şiddete maruz kalmamış bireylere kıyasla daha yüksek bulunmuştur (Bilican Gökkaya & Öztürk, 2021). Bunun yanı sıra suç geçmişi ve madde bağımlılığı olan aileler çocukların ilerleyen yıllarda şiddet uygulamasına ön ayak olmaktadır (Sabancıoğulları vd., 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Sarıhan, 2019).

Ailede görülmeye başlanan şiddet kişinin çevresinde de sıklıkla karşısına çıktığında, arkadaş ve akraba çevresi tarafından normal karşılandığında şiddet olgusu birey için değiştirilmesi zor bir kalıp halini almaktadır. Arkadaş çevresinde şiddet olgusunun en çok şekillendiği yer ise okuldur. Okul ve arkadaş ortamında kişi sevilme, kabul ve ilgi görmek, dışlanmamak için ortama uygun davranmaya çalışmaktadır. Bulunduğu ortamda şiddet uygulandığı takdirde kendisinin uygulaması daha olası olacaktır (Avşar Baldan & Akış, 2017; Uzel vd., 2018). Bu sebepten dolayı hem eğitimciler hem ebeveynler okulda şiddet davranışlarına karşı uyanık olmalıdır. Özellikle ebeveynler açısından illaki kendi çocuğunun şiddet uygulaması ya da maruz kalması değil çocuğun bulunduğu okul ortamında şiddet olaylarının yaşanması ve çocuğunun bunu gözlemlemesi de dikkate alınması gereken bir durumdur. Aksi takdirde çocuk ailede şiddet görmese dahi okul ve arkadaş çevresinde görmesinden dolayı şiddeti normalleştirip ona göre davranabilmektedir. Çocukluk çağında oluşan şiddet algısıyla bireyler gelecekteki ikili ilişkilerinde flört şiddeti uygulamaya daha yatkın olmaktadır (Yumuşak, 2013; İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Yapılan çalışmalara göre geniş ailede yaşayan bireylerde geleneksel ve ataerkil aile yapısı daha baskın olmasından dolayı şiddetin uygulanması ve uygulanan şiddete

tepkisiz kalınması daha kabul edilebilir bulunmuştur (Göktaş, 2010; Ayyıldız, 2019). Çekirdek ailelerde yetişen bireyler geleneksel ailelerde yetişen bireylerle kıyaslandığında flört şiddeti kabul düzeyleri daha düşük bulunmuştur. Aynı zamanda yaşanan aile tipi toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını da etkilemektedir. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları da şiddetin uygulanma algısını önemli oranda etkilemektedir (Uzel vd., 2018; Ünlü & Kavas, 2021). Şiddet algısına göre bir toplumda herhangi bir davranış şiddet olarak nitelendirilebilirken bir diğer toplumda şiddet olarak nitelendirilmeyebilmektedir (Ediz & Altan, 2017).

Toplumsal, ailesel ve çevresel sebepler her ne kadar şiddet davranışını ortaya çıkarmaya ön ayak olsa da aynı sıkıntıları yaşayan milyonlarca insanın farklı şekilde tepki vermesi şiddetin temelde bireysel baş etme yöntemlerinin ve olaylara verilen tepkilerin farklılığından kaynaklandığını göstermektedir (İftar, 2016; Uzel vd., 2018; Ayyıldız, 2019).

2.4. Flört Şiddetinin Etki ve Sonuçları

Flört şiddeti birçok bireysel ve toplumsal maliyeti olan önemli bir halk sağlığı sorunu olarak önemini korumaktadır (CDC, 2022a). Flört şiddeti maruz kalan bireylerde akut ya da şiddetten sonra uzun süreli devam eden etkiler bırakmaktadır. Bu etkiler fiziksel ve psikolojik olarak çoğu zaman bireyde birebir gözlenen sonuçlar olmaktadır. Kısa süreli sonuçları genellikle gözlenebilen fiziksel bulgulardan oluşurken psikolojik etkileri genellikle uzun sürmektedir ve bazen bireyin bütün hayatını etkileyecek derece psikiyatrik hastalıklara sebep olmaktadır. Fiziksel sonuçlar arasında genellikle kırıklar, çatlaklar, çizikler, morluklar ve hatta ölüm sayılabilmektedir (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; CDC, 2022a). Dünya genelindeki verilerin incelendiği Stöckl ve arkadaşlarının çalışmasının sonuçlarına göre işlenen her yedi cinayetten birisi flört ilişkisi içinde olunan kişi tarafından işlenmektedir (Stöckl vd., 2013). Fiziksel sonuçları dışarıdan bakıldığında görülebilecek bulgulardır bundan dolayı çevre tarafından fark edilmesi daha kolay olmaktadır (İftar, 2016; Ayyıldız, 2019; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; CDC, 2022a). ABD suç raporlarından elde edilen verilere göre yaklaşık 5 cinayet kurbanından 1'i flörtü tarafından öldürülmüştür, katledilen kadın kurbanlarının yarısından fazlasının mevcut veya eski bir erkek flörtü tarafından öldürüldüğü ortaya konmuştur (CDC, 2022a). Kepir Savoly ve arkadaşlarının 2014 yayımladığı çalışmaya

göre flört ilişkisinde bireyler arasında yaşanan şiddetin depresyon, stres ve kaygı düzeylerinin, intihar düşüncesi ve girişimlerinin, sigara ve uyuşturucu kullanım sıklığının artmasına ve eşlerin öz saygılarının azalmasına neden olduğunu belirtmiştir (Kepir Savoly vd., 2014; İftar, 2016).

Flört şiddetinde yaş grubu dolayısıyla çoğunlukla okul ve ergenlik çağına denk geldiği (Lee & Wong, 2020) için okul arkadaşları ve öğretmenler tarafından farkına varması daha kolay olmaktadır. Hem öğretmenlerin hem ebeveynlerin bu bulgulara yönelik daha uyanık olması önem arz etmektedir. Fiziksel sonuçlar kişinin çevresine karşı utanç duymasına ve kendini izole etmesine sebep olduğu için psikolojik olumsuzlukları da beraberinde getirmektedir. Hastaneye başvurma oranlarına bakıldığında şiddet mağdurları en çok fiziksel yaralanmalar dolayısıyla hastaneye başvurmaktadır (İftar, 2016). Mağdurlarda psikolojik şiddet için bakım alma ve bunun için çabalama oranı daha düşük bulunmuştur. Sadece hastaneye başvurma değil aile ve arkadaş desteği alma açısından bakıldığında psikolojik şiddetten çok fiziksel şiddet için destek alınmakta ve psikolojik şiddette tedavisi ve desteği göz ardı edilmektedirler. Her ne kadar psikolojik şiddetin olumsuz getirileri ikinci plana atılsa da psikolojik şiddetin yıkıcı etkileri daha uzun sürdüğü için kesinlikle destek alınması gereken bir konu olarak önemini korumaktadır (Cinal, 2018; Yıldırım & Terzioğlu, 2018; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Psikolojik sonuçlara bakıldığında kişi üzerinde uzun süreli benlik saygısında azalma ve özgüveni düşürme gibi etkiler bırakmaktadır. Depresyon, travma sonrası stres bozukluğu ve intihar etme düşünceleri yine şiddetin psikolojik olumsuz sonuçları arasında sayılmaktadır (Exner-Cortens vd., 2013; Shorey vd., 2017; Fidan & Yeşil, 2018; Lee & Wong, 2020; Sırım, 2021; CDC, 2022a). Şiddetin psikolojik sonuçları kişiyi sadece psikolojik olarak etkilemekle kalmaz bazen fiziksel sonuçları da beraberinde getirebilmektedir (Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Lee & Wong, 2020). Bu sonuçlar intihar etme girişiminde bulunma ya da gerçekleştirme, alkol, sigara ve uyuşturucu madde gibi bağımlılıkların kazanılması ve özentisinde artış, yeme ve uyku bozuklukları gibi sonuçlar şiddetin fiziksel sonuçlarına örnek verilebilmektedir (Exner-Cortens vd., 2013; Shorey vd., 2017; Willie & Kershaw, 2019; Lee & Wong, 2020; CDC, 2022a). Yapılan araştırmalara göre flört şiddetine maruz kalan bireylerde kalmayanlara kıyasla depresyon ve anksiyete oranları daha yüksek bulunmuştur (Cinal, 2018). Flört şiddetinde genellikle şiddetin psikolojik etkileri fiziksel etkileri

kadar önemsizmede anlaşılabilceğı üzere psikolojik etkiler de en az fiziksel etkiler kadar önemli ve insanın hayatını etkileyen sonuçlar doğurmaktadır (Cinal, 2018; Yıldırım & Terzioğlu, 2018).

Başka bir açıdan aktif olarak öğrencilik hayatında olan gençlerde okula devam sorunu nedeniyle derslerdeki başarısında belirgin azalmalara neden olmaktadır. Yapılan araştırmalara göre flört şiddetine maruz kalan ve maruz kalmasa dahi çevresinde sürekli bu şiddete şahit olan öğrencilerde akademik başarı ve okula devam diğer öğrencilere kıyasla daha az olmaktadır (Brewer & Thomas, 2019). Üniversite döneminde flört şiddetine maruz kalan bireylerde hem psikolojik sağlığın bozulmasından hem de çevreye karşı utanç duyup kendini izole etmekten dolayı şiddete maruz kalan bireyler bazen öğrenimini tamamlamadan yarıda kesmektedir (İftar, 2016; Karatay vd., 2018; Ayyıldız, 2019; Uğur & Kaya Kılıç, 2021).

Özellikle cinsel şiddete maruz kalan bireylerde erken yaşta cinsel ilişkiye girme, riskli seksüel davranışlar, yakın zamanda birden fazla kişiyle ilişkiye girme gibi olumsuz sonuçlar ortaya çıkabilmektedir (Shorey vd., 2017; Yıldırım & Terzioğlu, 2018). Bunlara ek olarak istenmeyen gebelik ve düşükler ve cinsel yolla bulaşan hastalıklara yakalanma riski artmaktadır (Çakır vd., 2016; Avşar Baldan & Akış, 2017; Cinal, 2018; Yıldırım & Terzioğlu, 2018).

Flört şiddetine maruz kalan ve bu şiddet döngüsünden kurtulamayan, çevresinde sürekli bu şiddete şahit olan bireyler flört şiddetini normal karşılayıp sonraki yaşamı boyunca da normal algıladığı için bu şiddete gelecekteki eşleri tarafından maruz bırakılma ve yaşanan şiddeti görmezden gelme olasılığı daha fazla olmaktadır. Bununla birlikte şiddet algısını bu şekilde oluşturan bireyler gelecek nesillerin şiddet algılarının oluşmasında büyük etkiye sahip olduğundan dolayı gelecek nesillerin flört şiddetine bakış açısını da istenmeyen yönde etkilemeleri muhtemel hale gelmektedir (İftar, 2016; Karatay vd., 2018; Ayyıldız, 2019; Uğur & Kaya Kılıç, 2021).

2.5. Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Toplumsal Cinsiyet Roller

2.5.1. Toplumsal cinsiyet kavramı

Cinsiyet bireyin anne karnına düştüğü anda doğuştan getirdiği biyolojik olarak kadın ya da erkek olma kavramıdır. Benzer bir tanıma göre bireyin cinsiyet

özelliklerine uygun olarak sergilediği biyolojik, fizyolojik ve genetik özellikler bütünüdür. Toplumsal cinsiyet kavramı ise toplumun kültür yapısına göre cinsiyetlere yüklenen roller ve beklenen davranışlar bütünüdür. Toplumsal cinsiyet bireyin toplum tarafından nasıl algılandığı, cinsiyete yüklenen beklentiler, öğrenilmiş erkek ve kadın kimlikleri ve beklenen sorumluluklardan anlaşılabilir (Bingöl, 2014; Akkuş & Yıldırım, 2018; Wild vd., 2020; Ünlü & Kavas, 2021). Cinsiyet genel bir algıdır. Her toplumda kadın ve erkek denildiğinde insanların aklında belli cinsiyet özellikleri belirlemektedir. Ancak toplumsal cinsiyet algısı farklı olarak toplumdan topluma hatta aileden aileye değişiklik gösterebilmektedir. Bir topluma göre normal görülen cinsiyet rolleri diğer topluma göre anormal olarak nitelendirilebilmektedir (Yumuşak, 2013; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Yine cinsiyet kavramını toplumsal cinsiyet kavramından ayıran başka bir faktör ise cinsiyet kavramı insanlığın varoluşundan beri aynı kalmışken toplumsal cinsiyet kavramı değişime açık bir olgudur. Kuşaktan kuşağa evrilerek aktarılmaktadır. Yapılan çalışmalara göre geleneksel toplumsal cinsiyet algısının değişmesi zordur ve bu algıyı benimseyen kişi sayısı oldukça fazladır. Bu noktada anlaşılacağı üzere gelecek nesillere doğru bir toplumsal cinsiyet algısı bırakmak önemlidir (Yumuşak, 2013; Ünlü & Kavas, 2021).

2.5.2. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları

Kalıp yargılar belli bir gruba ya da kişiye yönelik toplumun genelinin sahip olduğu inanç ve beklentiler bütünüdür. Toplum tarafından kadın ve erkekte var olması beklenen davranış ve roller toplumsal cinsiyet kalıp yargıları olarak adlandırılmaktadır. Kalıp yargıları küçük yaşlardan başlayarak kültürel, sosyal, ekonomik, tarihsel ve politik etkenlere maruz kalma sonucu oluşmaktadır. Kalıp yargıları yaşa, ırka ve eğitime bağlı olarak da değişebilmektedir. Bu yargılar mantıktan çok maruziyet ve kulaktan dolma bilgilerle oluştuğu için değişime direnç göstermektedir. Birey çocukluğundan beri bütün çevresinden aynı yargıları edindiği sürece gelecekte bu kalıp yargılardan kurtulması güçleşmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Bu yargılara göre çoğu kültürdeki ilişkide erkek güçlü ve savunmacı taraf iken kadın güçsüz ve korunmaya muhtaç taraftır. Buda ilişkide güç objesi olan erkeğe daha fazla saygı duyulması beklentisi oluşturmaktadır. Bunlara ek olarak erkek ailenin

geçimiyle yükümlüdür, cinsel arzularının tatmin edilmesi önemlidir, hayatlarında çoğu zaman duygusallığa yer yoktur, maddi hesaplar erkekten sorulur, kararları veren yegâne kişidir, en son sözü erkek söyler ve fikrine karşı çıkmak saygısızlık olarak algılanmaktadır gibi toplumsal cinsiyet kalıp yargıları örnekleri verilebilmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Bingöl, 2014; Akkuş & Yıldırım, 2018; Ünlü & Kavas, 2021).

Kadınlara karşı toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına örnek olarak kadın evin temizliğinden, yemeğinden ve çocukların bakımından sorumlu ana kişidir, duygusaldır ve duygularıyla hareket ettiği için mantıklı kararlar veremeyeceğine inanılır, erkeksiz yaşayamaz, çocuk doğurmakla yükümlüdür, saygılı olmak zorundadır, söz hakkını kullanmaya çalışması çoğu zaman ayıp olarak lanse edilmektedir (Wild vd., 2020; Ünlü & Kavas, 2021; Abiç vd., 2022). Erkekler için sigara ve alkol tüketmek normal karşılanabilirken bunu kadınların yapması son derece yakışıksız karşılanmaktadır. Yine erkeklerin duygusal ya da cinsel birliktelik yaşaması çoğu zaman ‘erkektir yapar’ sözü altında göz ardı edilse de kadınların böyle bir ilişkiye girmesi toplumda kadını aşağılık bir konuma çekmektedir (Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Çoğu toplumda erkeğin ev işlerine yardım etmesi kınanacak bir davranıştır, kocasına iş yaptıran kadın beceriksiz ve tembel olarak nitelendirilmektedir. Bu kalıplaşmış düşünce yapıları yüzyıllardır kadına ve erkeğe toplum tarafından verilen rollerin günümüze yansımasıdır. Geçmişten beri aynı toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına maruz kalındığından ötürü kadın ve erkeğin görevlerini esnetmesi çok büyük bir sınır ihlali gibi algılanabilmektedir. Bu yüzden cinsiyete dayalı keskin kalıp yargıları hem kadını hem erkeği sınırlandırmaktadır (Bingöl, 2014; Shannon vd., 2019; Ünlü & Kavas, 2021). Ancak günümüz toplumunda bu yapılar gözle görülür şekilde değişime uğramaktadır. Örneğin kadınlar ev dışında çalışma hayatına atılmakta ve kendi maddi ihtiyaçlarını kendisi giderebilmektedir. Evdeki hanım çalışma hayatına atıldığı için evde biriken işlere erkeğin yardım etmesi gerektiği algısı gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır çünkü kadında eve para getirerek erkeğin sorumluluğunu paylaşmaktadır (Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

2.5.3. Toplumsal cinsiyet rollerini etkileyen faktörler

Toplumsal cinsiyet rollerini etkileyen faktörler arasında temel olarak aile ve kültür yapısı, kitle iletişim araçları, alınan eğitim, okul ve arkadaş çevresi sayılabilmektedir. Kısacası bireyin çocukluktan itibaren sosyalleştiği tüm çevre bu

rolleri etkilemektedir. Bu rollerin öğrenilmeye başlandığı ilk yer ailedir ve aile kültürün yansıması olduğundan ötürü birey ailesinden öğrendiği rolleri taşımaya daha çok meyil göstermektedir. O yüzden ki ailede biçilen rollerin çocukların tüm yaşamını etkileyebileceği göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir (Bingöl, 2014; Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021).

Özellikle cinsiyet rolleri anne ve baba rol model alınarak oluşturulmaktadır. Çocuk anne ve babasından gördüğü kadınlık ve erkeklik rollerini benimsemektedir. Her ne kadar bu rollerde ileriki yaşlarda değişiklikler olsa da bu temel yapı çoğunlukla aynı kalmaktadır. İleriki flört ve evlilik ilişkilerinde karşısındaki kişiden annesi yâda babası gibi rollere sahip olmasını beklemektedir (Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Yapılan çalışmalara bakıldığında anne ve babanın eğitim düzeyi yükseldikçe eşitlikçi tutum paralel olarak artmaktadır. Aynı zamanda ailesinin eğitim düzeyinden bağımsız olarak kişinin ve birlikte olduğu eşinin eğitim seviyesi yükseldikçe eşitlikçi tutum artmaktadır. Bütün bunlara ek olarak annenin profesyonel iş hayatında olması hem erkeğin hem çocuğun cinsiyet rollerine bakış açısını etkileyen çok önemli bir faktör olmaktadır. Annesi çalışan bir çocuğun babasını ev işlerine yardım ederken ve annesinin babasına para verdiğine şahit olması cinsiyet rolleri yargılarının daha eşitlikçi olmasına sebep olmaktadır (Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021; Abiç vd., 2022; Shi, 2023).

Arkadaş çevresi de toplumsal cinsiyet rollerini etkileyen önemli bir etkidir. Çocuk arkadaş edinmeye başladığı ilk yaşlardan itibaren özellikle okul hayatında kız ve erkek rolleriyle karşılaşmaya başlamaktadır. Örneğin oynanan oyunlar kız oyunları ve erkek oyunları diye ayrılmaktadır. Bazı gruplarda kız oyunlarına katılan bir erkek çocuğu dışlanmaktadır. Oynanan bir evcilik oyununda erkek çocukları dışarda çalışıp eve para getirmiş gibi davranıp evde yemek ve hizmet bekleyen bir rol alırken, kız çocuğu yemek yapıp evi temizlemekte ve bebekle ilgilenmektedir. Çok küçük yaşlarda oynanan bir oyunda bile çocukların cinsiyet rolleri kalıp yargıları etkilenmektedir (Yumuşak, 2013; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Kitle iletişim araçları günümüzde bireylerin yargılarını etkileyen çok önemli bir faktördür. Çizgi filmler, diziler hatta reklamlarda bile kadınlık ve erkeklik rollerini etkileyen onlarca sahne görmek mümkündür. Özellikle televizyon içeriklerinde daha çok geleneksel cinsiyet rolleri ön planda tutulmaktadır. Yapılan çalışmalara göre

televizyon izleyen bireyler toplumsal cinsiyet rolleri açısından daha geleneksel tutuma sahip bulunmuştur. Yine sosyal medyanın kullanımının artmasıyla sosyal medya tarafından lanse edilen kadınlık ve erkeklik rolleri de bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine bakış açılarını oldukça etkilemektedir (Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021).

Eğitim sistemi ve okullarda okutulan kitaplar da öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerini etkilemektedir. Özellikle küçük çocuklar öğretmenlerinin söylediği her düşünceye sorgulamadan inanmaya yatkındır. Ailede öğretilen yanlış kadınlık ve erkeklik rollerini öğretmen de tekrar ettiğinde çocukta bu algıların oturması daha kolay ve değiştirilmesi daha zor olmaktadır. Ebeveynlerin eğitim düzeyleri ve kişinin eğitim düzeyi ve gördüğü eğitimin kalitesi de cinsiyet rollerine bakış açısını değiştirmektedir (Yumuşak, 2013; Bingöl, 2014; Ünlü & Kavas, 2021).

Bunlara ek olarak toplumun ve ailenin benimsediği inançlar ve din de kadınlık ve erkeklik görevleri algısını etkileyen faktörlerden sayılabilmektedir. Unutulmamalı ki kültürü oluşturan önemli etkenlerden birisi de din ve inançlardır. Ebeveynleri ayrı yaşayan çocuklarda cinsiyet rollerini oturtmada problem yaşamaktadır ve sonraki hayatlarında yanlış kişileri rol model alabilmektedir. Bu bireyler gelecekteki flört ilişkilerinde çiftler arasındaki rol dengesini kurmakta problem yaşamaktadır. Yapılan araştırmalara göre geniş ailelerde büyüyen çocuklar daha katı ve geleneksel cinsiyet rollerine sahipken az nüfuslu çekirdek ailelerde büyüyen çocuklarda daha fazla eşitlikçi tutum görülmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Yumuşak, 2013). Erkek egemenliğinin ön planda olduğu geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip ataerkil kültürel değerler, erkeklerin kadına yönelik şiddet uygulamasına izin veren görüşleri olumsuz yönde etkilemektedir (Ozaki & Otis, 2017).

Sungur Taşdemir ve arkadaşlarının 2022 yılında yaptığı çalışmaya göre erkeklerin cinsiyetçi tutumları benimsemeye daha yatkın olduğu bulunmuştur. Erkekler toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını daha geleneksel yargılardan almaktayken kadınlar geleneksel yargıları kırmanın ve eşitlikçi tutumun daha doğru olduğu kanısındadır. Dolayısıyla erkek veya kadın olmak toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını etkilemekte ve cinsiyet eşitsizliğine neden olan faktörler arasında sayılabilmektedir (Sungur Taşdemir vd., 2022). Abiç ve arkadaşlarının yayımladığı çalışmada Sungur

Taşdemir'in çalışmasını destekler nitelikte erkeklerin kadınlara kıyasla geleneksel yargıları daha fazla taşıdığı belirtilmiştir (Abiç vd., 2022).

2.5.4. Toplumsal cinsiyet eşitliği

Toplumsal cinsiyet eşitliği bireyin kadın veya erkek olmasına bakılmaksızın sadece insan olduğundan ötürü fırsatları, kaynakları ve hizmetleri elde etmede ve kullanmada eşit şekilde yararlanması anlamına gelmektedir (Wild vd., 2020; Ünlü & Kavas, 2021). Bu hizmet ve kaynaklar arasında hem özel hem kamudaki hizmetlerde eşit oranlarda yetki sahibi ve katılım şansının olmasını ifade etmektedir. Toplum yaşamının önemli alanları olan aile, hukuk, eğitim, sağlık, din, siyaset ve iş alanlarında eşit elde etme imkânı ve kullanım fırsatı toplumsal cinsiyet eşitliği olarak nitelendirilmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021). Kaynakların ve fırsatların önyargılı ve taraflı dağıtılmasından ötürü kadın ve erkekler arasında kadının aleyhine toplumsal cinsiyet eşitsizliği ortaya çıkmaktadır (Willie & Kershaw, 2019).

2.5.5. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği bireyin cinsiyetinden ötürü fırsatları, kaynakları ve hizmetleri elde etmede ve kullanmada eşit şekilde yararlanamaması olarak tanımlanmaktadır (Wild vd., 2020; Ünlü & Kavas, 2021). Toplum tarafından erkeklere her alanda orantısız güç ve özgürlük vermek ve şiddet uygulayabileceği bir ortam sağlamak toplumsal cinsiyet eşitsizliğine ve cinsiyete dayalı şiddetin ortaya çıkmasına sebebiyet vermektedir (Wild vd., 2020). Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sonucu olarak kadınlar fırsat ve eşitliklere ulaşmada problem yaşamakta, yardım alma ve şiddet gördüğü ilişkiden uzaklaşma gücü baskılanmaktadır (Wild vd., 2020). Dünyanın dört bir yanında özellikle kadınlar aleyhine toplumsal cinsiyet eşitsizliği toplumun hala mücadele ettiği önemli bir konudur. Kadınların bu eşitsizliğe en çok maruz kaldığı alan iş hayatıdır. Sırf cinsiyetinden ötürü işi iyi yapıp yapmamasına bakılmaksızın işe almama ve maaşını erkeğe göre eksik verme gibi durumlar günümüzde çok sık karşılaşılan bir durumdur (Shannon vd., 2019). Yine kadınların doğum ve süt izinleri eşitsizliğe sebep olan bir konudur. Birçok kurum kadınların doğum ve süt izni almasının iş gücü kaybına sebep olacağından korktuğundan dolayı erkek çalışanları daha fazla tercih etmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021).

Birçok toplumda miras hakkında kadınlara daha az pay verilmekte hatta bazen hiç verilmemektedir. İlişkide ya da evlilikte maddi konularda da kadına çoğu zaman kullanım hakkı verilmemektedir, bu konularda kadının fikri alınmamaktadır, fikri alınsa dahi göz ardı edilmektedir. Bu yok sayma durumu sadece maddi konularla sınırlı kalmamaktadır. Asıl eşitsizlik en fazla kadının fikrini dinleme ve saygı duyma konusundadır. Birçok toplum var ki erkek varken kadının fikrini belirtmesi bile ayıp karşılanmaktadır (Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021).

Günümüz Türk toplumunda da birçok ortamda eskiden kalma düşünce yapısıyla kadınların konuşması dahi ayıp ve saygısızlık olarak algılanmaktadır. Fikir belirtmek bir yana bazı geleneksel ailelerde kadınlar erkeklerin çoğunlukta olduğu bir ortamda oturmaz, sürekli mutfakta hizmet etmesi beklenir ve önemli konular konuşulan meclislere girememektedir. Toplumumuz tarafından iyi bilinen ‘elinin hamuruyla erkek işine bulaşma’ sözüyle kadına yönelik toplumsal cinsiyet eşitsizliği görülebilmektedir. Bu sorunu çözmek için hem kadınların hem de erkeklerin konuyla ilgili düşünce ve inanışlarının değiştirilmesi gerekmektedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği kavramının farkındalığının artması için aileye, eğitim kurumlarına ve öğretmenlere büyük görev düşmektedir (Zeyneloğlu, 2008; Ünlü & Kavas, 2021).

Wild ve arkadaşları 2020 yılında yayınladığı çalışmada toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan cinsiyete dayalı şiddeti çözmek için toplum; cinsel haklar, cinsiyet rolleri, olumlu ebeveynlik kavramları hakkında bilgilendirilmeli ve uygun rol model davranışlar ile çocuklarla psikolojik ve fiziksel şiddet içermeyen iletişim kurması amacıyla eğitilmelidir (Wild vd., 2020).

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği sebebiyle kadınlara uygulanan şiddet oranı erkeklere kıyasla daha fazla olmaktadır (Yüksel, 2016). Toplumsal cinsiyet eşitsizliği kadına yönelik şiddet için önemli bir risk faktörüdür (Ozaki & Otis, 2017; Willie & Kershaw, 2019). Willie ve arkadaşlarının 2019 yılında yayınladığı cinsiyet eşitsizliği ve flört şiddeti analizinin incelendiği çalışmaya göre flört şiddeti yaşam boyu kadınlarda %27,8 ila %45,3 arasında iken erkeklerde %18,5 ila %38,6 arasında değişmektedir (Willie & Kershaw, 2019).

2.6. Dünya’da ve Türkiye’de Flört Şiddeti ile İlgili Araştırmalar

Chan ve arkadaşlarının 21 ülke genelinde 16000 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı bir diğer çalışmada fiziksel flört şiddetine maruz kalma oranı %30 dolaylarında

iken cinsel zorlamaya maruz kalma oranı ise %20 olarak bulunmuştur (Chan vd., 2008).

Vagi ve arkadaşlarının ABD’de üniversite öğrencileri üzerinde yapmış olduğu çalışma sonuçlarına göre ise, flört ilişkisi olan kadın öğrencilerin %20,9’u ve erkek öğrencilerin %10,4’ü flörtü tarafından flört şiddetinin farklı türlerine maruz kalmıştır ve kadın öğrencilerin flört şiddetine maruziyet oranları erkeklere kıyasla daha yüksek olarak bulunmuştur (Vagi vd., 2015).

Benzer çalışmaların Türkiye örneklerine bakılacak olunursa Mehbare İftar’ın 2016 yılında 645 üniversite öğrencisi üzerinde yaptığı çalışmanın sonuçlarına bakılacak olursa; erkeklerin flört ilişkilerinde kızlara oranla daha fazla şiddet uyguladıkları, 20-22 yaş arasındaki gençlerin şiddete daha fazla maruz kalmasına karşın 23 yaş ve üzeri gençlerin daha fazla şiddet uyguladığı, sigara ve alkol kullanan ve aile içinde şiddete maruz kalmış yâda şahit olmuş öğrencilerin şiddet tutum puanlarının ve şiddet uygulama oranlarının daha yüksek olduğu, geçmişteki flört ilişkisinde şiddete maruz kalmış bireylerin flört şiddeti tutum puanlarının daha yüksek olduğu ve şu anki flört ilişkilerinde şiddet uygulama oranlarının geçmiş ilişkisinde şiddete maruz kalmayanlara oranla daha fazla olduğu bulunan sonuçlar arasındadır (İftar, 2016). Bunlara ek olarak öğrencilerin %52,9’unun flört şiddetine maruz kaldığı ve aynı zamanda %52’sinin flört şiddeti uyguladığı sonuçlarına ulaşılmıştır (İftar, 2016). Uygulanan ve maruz kalınan şiddet oranları sırasıyla duygusal, fiziksel ve cinsel şiddettir (İftar, 2016). İftar’ın hem yakın dönemde hem de geniş örneklem üzerinde yaptığı bu çalışma üniversitelerdeki flört şiddetinin uygulanma ve maruz kalma oranının yüksekliğini ortaya koymaktadır (İftar, 2016).

Demir ve arkadaşlarının örneklemini 727 üniversite öğrencisi olan çalışmasında bulunan sonuçlarda üniversite öğrencilerinin %25,3’ü flört şiddetiyle karşılaşmıştır. Bu şiddete maruz kalan öğrencilerin %85,3’lük en büyük kısmı duygusal flört şiddetine maruz kaldığını belirtmiştir (Biçer & Demir, 2017).

Daha yakın dönemde Tarı Selçuk, Avcı ve Mercan tarafından 315 üniversite öğrencisi ile 2018 yılında yapılan araştırmanın sonuçlarına göre devam eden flört ilişkisi olan bireylerden %45,8’i flört şiddetinin en az bir çeşidine maruz kalmıştır. En yüksek oranla %39,59 maruz kalınan şiddet türü psikolojik şiddet olarak bulunurken %8,5 oranla fiziksel şiddet ikinci sırada yer almaktadır (Tarı Selçuk vd., 2018).

Dikmen ve çalışma arkadaşlarının 2018 yılında 500 kadın öğrenci üzerinde yaptığı çalışmaya göre ise öğrencilerin en fazla maruz kaldığı şiddet türünü %88 oranında duygusal şiddet olarak bulunmuştur. Duygusal şiddeti takiben sırasıyla en çok uygulanan şiddet türleri sözel %22,2, ekonomik %21,4, fiziksel %16,4, cinsel %7,2 şiddet olarak bulunmuştur. Şiddetin nedenleri sorusuna en yüksek oranda %40,2 kıskançlık cevabı verilmiştir (Dikmen vd., 2018).

Bahar Cinal tarafından 2018 yılında yapılan araştırmanın sonucuna göre flörtte geçirilen süre arttıkça kadınların flört ilişkisinde şiddet yaklaşımları gitgide olumsuz etkilenirken erkeklerin flört şiddetine yaklaşımları daha olumlu hale gelmektedir (Cinal, 2018).

Bilican Gökkaya ve Öztürk tarafından 2021 yılında 792 öğrenci üzerinde yapılan çocukluktaki aile içi şiddet öyküsü ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmaya göre ise erkek ve kadınların flörtte uyguladığı ve maruz kaldığı şiddet oranları birbirine yakın bulunmuştur. Bulunan sonuçlara göre uygulanan ve maruz kalınan şiddet türlerinin en başında duygusal şiddet gelmektedir. Anne ve babası arasındaki yaşanan şiddete tanıklık eden ve çocukluğunda birebir şiddete maruz kalan bireylerde şiddet uygulama ve maruz kalma oranının tanıklık etmeyenlere ve şiddet mağduru olmayanlara oranla daha fazla olduğu bulunmuştur (Bilican Gökkaya & Öztürk, 2021).

2.7. Flört Şiddetinin Önlenmesi ve Halk Sağlığı Hemşiresinin Rolü

Günümüz toplum yapısında flört etmenin artışından ve evlilikler öncesi çiftlerin birbirini tanıma düşüncesiyle flörtleşmenin eskiye kıyasla daha olağan karşılanmasından dolayı flört şiddeti aile içi şiddet kadar önemli bir konu haline gelmektedir. Önemine binaen flört şiddetine gösterilen önemin, yapılan çalışmaların ve eğitimlerin artırılması, kanunlarda flört şiddetini içeren düzenlemeler yapılması, gerekli önleme çalışmalarının hayata geçirilmesi gerekmektedir (İftar, 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019). Flört şiddeti gerekli adımların yerine getirilmesiyle önlenabilir bir halk sağlığı sorunudur (Willie & Kershaw, 2019). Çocuğa küçük yaşlarda aileden başlanarak özellikle de okul hayatı boyunca gerekli eğitimlerin verilmesi flört şiddetine karşı daha bilinçli ve korumacı bir toplumun yetişmesini sağlamanın en temel koşuludur (Lee & Wong, 2020). Eğitimden sonra önlemek için yapılabilecek ikinci temel şey henüz daha şiddet ortaya çıkmadan tespit etmektir.

Bunun için hem aile hem öğretmenler hem de sağlık çalışanları uyanık olmalı ve risk gruplarını özellikle değerlendirmelidir (İftar, 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Flört şiddeti konusu hemşirelik dalları arasından en çok danışman, araştırmacı, koruyucu ve eğitici rolleri ile halk sağlığı hemşirelerinin çalışma alanına girmektedir. Flört şiddeti yaş ve ortam açısından en çok okullarda yaşandığından dolayı da okul sağlığı hemşiresi için en önemli konulardan birisidir. Okul sağlığı hemşiresi öğrencilere doğrudan bakım verme görevine ek olarak tarama programları uygulayarak riskli grup ve bireyleri saptayıp o öğrencilere yönelik özel bakım verir, bunun yanı sıra hemşirelerin eğitici rolünü en yoğun kullandığı alanlardan birisidir (İftar, 2016; Yıldırım & Terzioğlu, 2018; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019). Öğrencilerin yanı sıra öğretmenlere ve okul personeline gerekli eğitimleri planlar ve uygular. Okul sağlığı hemşireleri öğretmenler, aile ve öğrenci arasında işbirliğini sağlayan pozisyonundadır. Öğrenciyi yeme problemleri, şiddete maruz kalma ve uygulama belirtileri, anksiyete, depresyon gibi ruhsal problemler, alkol ve madde kullanımı açılarından değerlendirmekte ve gerektiği takdirde işbirlikçi rolüyle gerekli yerlerle iletişime geçer ve öğrencinin hem ruhsal hem fiziksel sağlığı için görevlerini yerine getirmektedir. Dünyadaki birçok ülkede okullarda flört şiddeti eğitimleri için yasal düzenlemeler mevcutken Türkiye’de bu konu üzerinde mevzuatta eksiklikler oldukça fazladır (Yıldırım & Terzioğlu, 2018). Bu açıdan halk sağlığı hemşireleri verdikleri eğitimlerle bu eksiklikleri gidermekte ve öğrencileri flört şiddeti konusunda uyanık kılmaktadır (İftar, 2016; Yıldırım & Terzioğlu, 2018).

Hemşireler şiddeti hem önleyen hem şiddet meydana geldikten sonra bakım veren, rehabilitasyonu sağlayan ve gerekli yerlere yönlendiren meslek grubudur. O yüzden denilebilir ki şiddetin ortaya çıkmadan öncesinden başlayarak bireyin sağlığına kavuşturulmasına ve topluma kazandırılmasına kadar tüm süreçlerde yeri doldurulamaz bir konumdadır (İftar, 2016). Halk sağlığı hemşireliği flört şiddetini önleme adımları birincil, ikincil ve üçüncül koruma basamakları altında ele alınmıştır.

2.7.1. Birincil koruma

Flört şiddetinin birincil korunmasında temel amaç flört şiddeti henüz ortaya çıkmadan gerekli tedbirler alınarak önlenmesidir (Avşar Baldan & Akış, 2017; Yıldırım & Terzioğlu, 2018). Bunun için potansiyel risk grupları başta olmak üzere özellikle ergenlere ve gençlere eğitim programları (Lee & Wong, 2020), aile

bilgilendirmesi, eğitim kadrosunun eğitilmesi gibi uygulamalar yapılmalıdır (Yıldırım & Terzioğlu, 2018). Birincil koruma risk grubu olarak hem şiddete maruz kalabilecek hem de şiddet uygulama eğilimi olan risk gruplarına yöneliktir. Unutulmamalı ki her problemde olduğu gibi şiddetinde önlenmesi de, yaşandıktan sonra tedavi edilmesinden daha kolaydır bu yüzden halk sağlığı hemşireleri için en önemli basamak birinci basamaktır (İftar, 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019).

Tecrübesizlik ve yeni ilişkilere açık olma itibariyle flört şiddetiyle karşılaşma açısından gençlik dönemi en riskli yaş grubudur. Flört şiddetinin ortaya çıkmasında en büyük riskin olduğu bu zaman dilimleri, etkili birincil önleme programlaması için kritik öneme sahiptir (Vagi vd., 2013; Shorey vd., 2017; Öztürk vd., 2021).

2.7.2. İkincil koruma

İkincil korumada ise ana amaç uygulanan şiddeti zamanında müdahaleyle bireyi en az hasarla koruyarak durdurmak ve bireyi şiddetin uzun dönem olumsuz etkilerinden korumaktır. Bu aşamada hemşire şiddet mağduruna bakım ve sosyal destek vermekte ve fiziksel hasarları tedavi etmektedir. Şiddet mağduruyla uygun, samimi, bireyin kendini rahatça ifade edebileceği ve güvende hissedebileceği bir ortamda görüşmek, mahremiyetini korumak, şiddet öyküsünü kaydetmek ve gerekli durumlarda ileri kurumlara sevk etmekle yükümlüdür (İftar, 2016; Çakır Koçak & Öztürk Can, 2019; Türk vd., 2020).

2.7.3. Üçüncül koruma

Üçüncü basamak şiddeti önleme adımları genel anlamada şiddete uğramış ve uygulayan bireyin rehabilitasyonunun sağlanması ve şiddetin tekrarlanmasını önlemeyi içermektedir (Sırım 2021). Her üç aşamada toplum sağlığını korumak için oldukça önem arz etmektedir.

Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezine göre flört şiddetini önlemeye yönelik koruyucu faktörler arasında topluluk liderlerinin şiddeti deneyimlemiş ve deneyimlemeye açık olan bireylerin yanı sıra topluluktaki tüm bireylerle işbirliği içerisinde çalışması önem arz etmektedir. Buna ek olarak güçlü sosyal destek ağları oluşturmak, toplumsal kurumlar arasında koordinasyonu sağlamak, toplumların ekonomik yardım, tıbbi bakım ve ruh sağlığı hizmetlerine erişimi kolaylaştırmak elzemdir (CDC, 2021).

Dünya Sağlık Örgütü Şiddet Önleme Birimi 2022 yılında şiddeti önleme amacıyla halk sağlığı yaklaşımını yayınlamıştır (DSÖ, 2022). Bu yaklaşım gözetim, riskin belirlenmesi ve koruyucu faktörler, geliştirme ve değerlendirme son olarak da uygulama adımlarını içermektedir. Yaklaşımın göre sorun tanımlanır, sorunun neden ortaya çıktığı ve kimleri etkilediği araştırılır, müdahaleler tasarlanır, uygulanır ve değerlendirilir son adım olarak etkili müdahaleler uygulanır (DSÖ, 2022). Şiddeti önleme biriminin halk sağlığı yaklaşımı adımları Şekil 2.2.'de verilmiştir.

Şekil 2.2. Dünya Sağlık Örgütü Şiddet Önleme Birimi Halk Sağlığı Yaklaşımının Adımları (DSÖ, 2022)

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Tipi

Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel olarak yapılmıştır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma Erzurum Teknik Üniversite'nde 29 Eylül 2022 ve 25 Haziran 2024 tarihleri arasında yapılmıştır.

3.3. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Erzurum Teknik Üniversitesi toplam öğrenci sayısı evren olarak kabul edilmiştir. Evren büyüklüğü (4394 öğrenci) bilinenden örneklem hesaplama formülü ile örneklem sayısı bulunmuştur.

Evreni bilinenden örneklem hesaplama formülü (Aksayan vd., 2012):

$$n = \frac{N \cdot t^2 \cdot p \cdot q}{d^2 \cdot (N-1) + t^2 \cdot p \cdot q}$$
$$n = \frac{4394 \times 0.9604}{0.0025(4394-1) + 0.9604} = 354$$

N=Evrendeki birey sayısı

n=Örnekleme alınacak birey sayısı

p=İncelenen olayın görüş sıklığı

q=İncelenen olayın görülmeyiş sıklığı(1-p)

t=Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosunda bulunan teorik değer

d=Olayın görülüş sıklığına göre yapılmak istenen $\pm$ sapma, olarak simgelenmiştir.

Çalışmanın örneklemini dâhil etme kriterlerine uyan 180 kadın 178 erkek olmak üzere veri kayıpları göz önünde bulundurularak toplamda dâhil edilme kriterlerin uyan 358 öğrenci örnekleme alınmıştır. Örnekleme Erzurum Teknik Üniversitesi' de bulunan tüm fakülteler alınmıştır. Örneklemede Spor Bilimleri, Fen Bilimleri, Mimarlık-Mühendislik, Sağlık Bilimleri, Edebiyat ve İktisadi İdari Bilimler fakültelerinden öğrenci sayısı açısından eşit ya da yakın seçim yapılmış ve

tabakalanmıştır. Örneklemin yaş, sınıf ve fakültelere dağılımı aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 3.1. Yaşa Göre Öğrenci Dağılımları

	Sayı (S)	Yüzde (%)
Yaş aralığı		
18-20	157	43,9
21-25	189	52,8
26 ve üstü	12	3,4
Toplam	358	100,0

Tablo 3.2. Öğrencilerin Minimum, Maximum Yaş Değerleri ve Yaş Ortalamaları

	Sayı (S)	Min.	Max.	Ortalama
Yaş	358	18,00	46,00	21,00

Tablo 3.3. Bölüme Göre Öğrenci Dağılımları

	Sayı (S)	Yüzde (%)	Toplam Öğrenci Sayısı
Bölüm			
Spor Bilimleri Fakültesi	59	16,5	246
Fen Bilimleri Fakültesi	58	16,2	393
Mimarlık-Mühendislik Fakültesi	61	17,0	1332
Sağlık Bilimleri Fakültesi	60	16,8	295
Edebiyat Fakültesi	60	16,8	1798
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	60	16,8	330
Toplam	358	100,0	4394

Tablo 3.4. Sınıfa Göre Öğrenci Dağılımları

Sınıf	Sayı (S)	Yüzde (%)
1.Sınıf	106	29,6
2.Sınıf	107	29,9
3.Sınıf	73	20,4
4.Sınıf	72	20,1
Toplam	358	100,0

Tablo 3.2’de görüleceği üzere örneklemdaki öğrenciler 18-46 yaş aralığında ve ortalama $21,00 \pm 2,58$ yaşındadır. Örnekleimde Spor Bilimleri Fakültesi’nden 59 öğrenci (%16,5), Fen Bilimleri Fakültesi’nden 58 öğrenci (%16,2), Mimarlık ve Mühendislik Fakültesi’nden 61 öğrenci (%17,0), Sağlık Bilimleri Fakültesi’nden 60 öğrenci (%16,8), Edebiyat Fakültesi’nden 60 öğrenci (%16,8) ve İktisadi ve İdari

Bilimler Fakültesi'nden 60 öğrenci (%16,8) olmak üzere yüzde oranları birbirine yakın olacak şekilde toplamda 358 öğrenciye ulaşılmıştır (Tablo 3.3). 358 öğrencinin 106'sı (%29,69) 1.sınıf, 107'si (%29,9) 2.sınıf, 73'ü (%20,4) 3.sınıf ve 72'si (%20,1) 4.sınıf öğrencilerinden oluşmaktadır (Tablo 3.4).

3.4. Dâhil Etme Kriterleri

Çalışmaya 18 yaşından büyük olan, görme, işitme, bilişsel ve mental sorunu olmayan, evli olmayan, çalışmaya katılmaya gönüllü olan ve ilgili üniversitede öğrenimi devam eden öğrenciler dâhil edilmiştir.

3.5. Veri Toplama Araçları

Veri toplama araçları olarak Tanıtıcı Bilgi Formu (EK 1), Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği (EK 2) ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği (EK 3) olmak üzere üç form kullanılmıştır.

3.5.1. Tanıtıcı bilgi formu

Araştırmacı tarafından ilgili literatür taranarak oluşturulmuştur. Bireylerin sosyo-demografik özellikleri, flört etme ve flört şiddeti yaşama durumları, hakkında bilgi alınmasını sağlayan kapalı uçlu 17 sorudan oluşmaktadır (İftar, 2016). Bu form ile araştırmaya katılan üniversite öğrencilerinin cinsiyetleri, yaşları, geldikleri coğrafi bölgeler, anne ve baba eğitim durumu, kardeş sayısı, ailenin gelir durumu, flört ilişki durumları, flört ilişki yılı, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalıp kalmama durumu ve flört ilişkilerinde şiddete başvurma durumunun tespit edilmesi amaçlanmıştır. Formun uygulanma süresi 5-7 dakikadır.

3.5.2. Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeği (TCRTÖ)

Ölçek kişilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını ölçmek amacıyla Zeyneloğlu ve Terzioğlu tarafından 2011 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Eşitlikçi cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü ve erkek cinsiyet rolü alt boyutlarından oluşmaktadır. Ölçek 38 maddelik, 5'li likert tipi bir ölçektir. Ölçekteki seçenekler "1=kesinlikle katılmıyorum" ile "5= kesinlikle katılıyorum" arasında yer almaktadır. Ölçek puanlanması ters maddeler dikkate alınarak yapılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 38, en yüksek puan ise 190'dır. Ölçekten alınan en yüksek puan öğrencinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğunu, en düşük puan ise

toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011). Ölçeğin uygulanma süresi 8-10 dakikadır.

Öğrencilerin Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeğine verdiği cevapların değerlendirilmesi sonucunda TCRTÖ'nin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,738 bulunmuştur (Tablo 3.7). 2011 yılında Simge Zeyneloğlu ve Füsün Terzioğlu'nun geçerlilik ve güvenilirliğini yayınladığı araştırmada TCRTÖ'nin Cronbach alfa iç tutarlılık kat sayısı ise 0.92 bulunmuştur (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

Alt Boyut 1- Eşitlikçi Cinsiyet Rolü: 5, 16, 21, 26, 33, 9, 14, 24 no'lu maddeler eşitlikçi cinsiyet rolüne ait maddelerdir. Öğrencilerin TCRTÖ'nün eşitlikçi cinsiyet rolü alt boyutundan alabilecekleri minimum puan 8, maksimum puan ise 40'dır (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

Alt Boyut 2- Kadın Cinsiyet Rolü: 35, 37, 1, 25, 46, 23, 6, 19 no'lu maddeler kadın cinsiyet rolüne ait maddelerdir. Öğrencilerin TCRTÖ'nün kadın cinsiyet rolü alt boyutundan alabilecekleri minimum puan "8", maksimum puan ise "40"dır (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

Alt Boyut 3- Evlilikte Cinsiyet Rolü: 17, 3, 18, 32, 10, 45, 7, 12 no'lu maddeler evlilikte cinsiyet rolüne ait maddelerdir. Öğrencilerin TCRTÖ'nün evlilikte cinsiyet rolü alt boyutundan alabilecekleri minimum puan 8, maksimum puan ise 40'dır (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

Alt Boyut 4- Geleneksel Cinsiyet Rolü: 20, 29, 30, 4, 8, 13, 40, 28 no'lu maddeler geleneksel cinsiyet rolüne ait maddelerdir. Öğrencilerin TCRTÖ'nün geleneksel cinsiyet rolü alt boyutundan alabilecekleri minimum puan 8, maksimum puan ise 40'dır (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

Alt Boyut 5- Erkek Cinsiyet Rolü: 43, 42, 36, 44, 34, 47 no'lu maddeler erkek cinsiyet rolüne ait maddelerdir. Öğrencilerin TCRTÖ'nün erkek cinsiyet rolü alt boyutundan alabilecekleri minimum puan 6, maksimum puan ise 30'dur (Zeyneloğlu & Terzioğlu, 2011).

3.5.3. Flört şiddeti tutum ölçeği (FŞTÖ)

Kız ve erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere 2016 yılında Terzioğlu ve arkadaşları tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek 28 maddeden ve beş alt boyuttan

oluşmaktadır. Genel şiddet, fiziksel şiddet ve ekonomik şiddet alt boyutlarında 5'er, duygusal şiddet alt boyutunda 6, cinsel şiddet alt boyutunda da 7 madde bulunmaktadır. Ölçek flört şiddetine karşı bireylerin tutumlarını değerlendiren 5'li likert (1-Kesinlikle katılmıyorum iken 5-Kesinlikle katılıyorum) tipindedir. Puanlama sonucuna göre ölçekte yer alan her bir madde için alınabilecek en yüksek puan 5, en düşük puan ise 1'dir. Ölçek puan ortalamasının 5'e yaklaşması bireylerin flört şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir (Terzioğlu vd., 2016). Ölçeğin uygulanma süresi 8-10 dakikadır.

Öğrencilerin Flört Şiddeti Tutum Ölçeğine verdiği cevapların değerlendirilmesi sonucunda FŞTÖ'nin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı 0,785 bulunmuştur (Tablo 3.7). 2016 yılında Füsun Terzioğlu ve arkadaşlarının geçerlilik ve güvenilirliğini yayınladığı araştırmada FŞTÖ'nin Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı ise 0.91 bulunmuştur(Terzioğlu et al., 2016).

3.6. Verilerin Toplanması

Uygulamanın yapılabilmesi için Erzurum Teknik Üniversitesi Rektörlüğünden gerekli izinler (EK-4) alınmış ve araştırmacı tarafından veriler toplanmıştır. Araştırma gurubunda bulunan öğrencilere araştırmanın amacı ile ilgili bilgi verilmiş ve araştırma gönüllü olan öğrencilere uygulanmıştır. Katılımcılara Tanıtıcı Bilgi Formu, TCRTÖ ve FŞTÖ eş zamanlı doldurtulmuştur. Bu üç formun doldurulma süresi yaklaşık 15 dakika sürmektedir. Veriler 2022-2023 eğitim öğretim yılında hafta içi öğrencilerin ders aralarında doldurtulmuştur.

3.7. Araştırmanın Değişkenleri

Bağımsız değişkenler: Yaş, cinsiyet, yaşanılan bölge gibi demografik özellikleridir.

Bağımlı değişkenler: Öğrencilerin flörtte şiddete yönelik tutum puanları, toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutum puanları.

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

Veriler, Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) for Windows 22 paket programı ile analiz edilmiştir. Verilerin analizinde sayılar, yüzdelikler, en az ve en çok değerler ile ortalama ve standart sapmaların yanı sıra aşağıdaki tabloda yer alan

istatistiksel analizler kullanılmıştır. Verilerin normallik varsayımına uygunlukları ise “Kurtosis” ve “Skewness” kat sayıları (± 2) ile hesaplanmıştır.

Tablo 3.5. Verilerin Analizinde Kullanılan İstatistiksel Testler

	Normal dağılan ölçümlerde	Normal dağılmayan ölçümlerde
İkili grupların karşılaştırılmasında	Bağımsız Gruplarda t Testi	Mann Whitney U Analizi
Çoklu grupların karşılaştırılmasında	Varyans Analizi (İleri analiz olarak varyansların homojen olduğu durumlarda LSD, olmadığı durumlarda Dunnet C kullanılmıştır).	Kruskall Wallis Analizi (İleri analiz olarak Mann Whitney U kullanılmıştır).
İlişkisel Çıkarımlarda	Pearson Korelasyon Analizi	Spearman Korelasyon Analizi
İç Geçerlilik	Cronbach α kat sayısı	
Verilerin normallik dağılımı		
	Kurtosis ve Skewness kat sayıları (Büyüköztürk, 2018)	

Tablo 3.6. Çalışmada Yer Alan Sürekli Değişkenlere Ait Normal Dağılım Tablosu

Sürekli Değişkenler	n	Skewness		Kurtosis	
		Kat Sayısı		Kat Sayısı	
		İstatistik	Standart Hata	İstatistik	Standart Hata
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	358	0,483	0,129	-0,291	0,257
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	358	0,818	0,129	1,084	0,257
Yaş*	358	3,962	0,129	29,115	0,257
İlişki süresi	116	1,528	0,225	1,811	0,446

* Tüm veriler normal dağılmaktadır.

Tablo 3.7. Çalışmada Kullanılan Anketlerin İç Geçerlilik Katsayıları

Ölçek	Cronbach α
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	0,738
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	0,785

3.9. Araştırmanın Etik İlkeleri

Araştırmaya başlamadan önce Erzurum Teknik Üniversitesi’nden etik izni (EK-5) alınmıştır. Ölçeğin kullanılabilmesi için ölçeğin Türkçe geçerlilik güvenilirliğini yapan araştırmacılardan e-mail aracılığı ile izinler alınmıştır (EK-6 ve EK-7). Form ve ölçekler doldurulmadan önce Helsinki Bildirgesi’nin ilkeleri doğrultusunda katılımcılara araştırma hakkında bilgi verilerek form ve ölçekler uygulanmıştır

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma sadece Erzurum Teknik Üniversitesiyle sınırlandırılmıştır. Üniversite açılış yılı itibariyle yeni sayılabilecek bir üniversitedir, bölüm ve ulaşılan öğrenci sayısı azdır.

4. BULGULAR

Bu bölümde, üniversite öğrencilerinin demografik özellikleri, demografik özelliklerine göre TCRTÖ ve FŞTÖ’nden alınan puanların ve her iki ölçeğin ayrı ayrı puan ortalamalarının karşılaştırılmasına ilişkin elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 4.1’de sunulmuştur.

Tablo 4.1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Kadın	180	50,3
	Erkek	178	49,7
Yaş	18-20	157	43,8
	21-25	189	52,8
	26 ve üstü	12	3,4
Sınıf	1. sınıf	106	29,6
	2. sınıf	107	29,9
	3. sınıf	73	20,4
	4. sınıf	72	20,1
Bölüm	Spor Bilimleri Fakültesi	59	16,4
	Fen Bilimleri Fakültesi	58	16,2
	Mimarlık-Mühendislik Fakültesi	61	17,0
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	60	16,8
	Edebiyat Fakültesi	60	16,8
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	60	16,8
Medeni Durum	Bekâr	350	97,8
	Nişanlı/sözlü	8	2,2
Çalışma Durumu	Evet	28	7,8
	Hayır	40	11,2
	Öğrenci	290	81,0
Mevcut İlişki Varlığı	Evet	116	32,4
	Hayır	242	67,6
Doğup Büyüdüğü Bölge	Akdeniz Bölgesi	29	8,1
	Doğu Anadolu Bölgesi	193	53,9
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	41	11,5
	Marmara Bölgesi	31	8,7
	Karadeniz Bölgesi	51	14,2
	İç Anadolu Bölgesi	13	3,6

Tablo 4.1. (Devamı)

		n	%
Gelir Gider Durumu	Gelir giderden az	156	43,6
	Gelir gidere eşit	146	40,8
	Gelir giderden fazla	56	15,6
Anne Mesleği	Ev hanımı	314	87,6
	İşçi	10	2,8
	Memur	12	3,4
	Serbest beslek	12	3,4
	Emekli	10	2,8
	İşsiz	12	3,4
Baba Mesleği	İşçi	57	15,9
	Memur	61	17,0
	Serbest meslek	73	20,4
	Emekli	91	25,4
	Diğer	64	17,9
	Çekirdek aile	280	78,2
Aile Tipi	Geniş aile	78	21,8
	Okuryazar değil	45	12,6
Anne Eğitim Durumu	İlkokul	146	40,8
	Ortaokul	87	24,3
	Lise	51	14,2
	Üniversite	29	8,1
	Okuryazar değil	15	4,1
	İlkokul	79	22,1
Baba Eğitim Durumu	Ortaokul	91	25,4
	Lise	99	27,7
	Üniversite	74	20,7
	Hiç yok	9	2,5
	1 Kardeş	63	17,6
Kardeş Sayısı	2 Kardeş	75	20,9
	3 Kardeş	101	28,2
	4 Kardeş	60	16,8
	4den fazla sayıda	50	14,0

Tablo 4.1. (Devamı)

		n	%		
Aile İçi Şiddetle Karşılaşma Durumu	Evet	51	14,2		
	Hayır	307	85,8		
Sigara Kullanma Durumu	Evet	117	32,7		
	Hayır	241	67,3		
Alkol Kullanma Durumu	Evet	58	16,2		
	Hayır	300	83,8		
Tanı Alınan Psikiyatrik Rahatsızlık Varlığı	Evet	21	5,9		
	Hayır	337	94,1		
Mevcut İlişkide Flört Şiddetine Maruz Kalma Durumu	Evet	5	1,4		
	Hayır	110	30,7		
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	67,9		
Mevcut İlişkide Flört Şiddeti Uygulama Durumu	Evet	5	1,4		
	Hayır	110	30,7		
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	67,9		
Geçmişte Flörtünden Şiddete Maruz Kalma Durumu	Evet	21	5,9		
	Hayır	228	63,7		
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	30,4		
Geçmişte Flörtüne Şiddet Uygulama Durumu	Evet	7	2,0		
	Hayır	242	67,6		
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	30,4		
Sayısal Değişkenler	n	Min.	Max.	Ort.	SS.
Yaş	358	18	46	21,00	2,58
İlişki süresi (ay)	116	0	72	15,04	15,26

Tablo 4.1’de görüldüğü gibi, katılımcıların %50.3’ü kadındır, %52.8’i 21-25 yaş grubundadır, %29.9’u 2. Sınıf öğrencisidir ve %17’si mimarlık-mühendislik öğrencisidir. Katılımcıların %97.8’si bekârdır, %81’i öğrencidir, %67.6’sının mevcut bir ilişkisi yoktur, %53.9’u Doğu Anadolu Bölgesinde doğup büyümüştür ve %43.6’sının geliri giderinden azdır. Katılımcıların %87.6’sının annesi ev hanımıdır, %25.4’ünün babası emeklidir, %78.2’si çekirdek ailede yaşamaktadır, %40.8’inin anne eğitim düzeyi ilkokul, %27.7’sinin baba eğitim düzeyi lisedir. Katılımcıların %28.8’i 3 kardeştir, %85.8’i aile içi şiddetle karşılaşmamışlardır, %67.3’ü sigara,

%83.8'i alkol kullanmamaktadırlar. Katılımcıların %30.7'si mevcut ilişkilerinde şiddete maruz kalmamışlardır, %30.7'si mevcut ilişkilerinde flört şiddeti uygulamamaktadırlar, %63.7'si geçmişte flört şiddetine maruz kalmamışlardır ve %67.6'sı geçmişte flört şiddeti uygulamamışlardır. Katılımcıların yaş ortalaması $21,00 \pm 2,58$, ortalama ilişki süresi $15,04 \pm 15,26$ aydır.

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden alınan puanların dağılımı Tablo 4.2'de sunulmuştur.

Tablo 4.2. Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden Alınan Puanların Dağılımı

Ölçekler	n	Min.	Max.	Ort.	SS.
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	358	73,00	137,00	102,29	12,78
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	358	1,10	3,56	2,04	0,43

SS= Standart sapma

Tablo 4.2'de görüldüğü gibi katılımcılar, Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeğinden ortalama $102,29 \pm 12,78$ puan ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden ortalama $2,04 \pm 0,43$ puan almışlardır.

Demografik özelliklere göre Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeğinden alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.3'de sunulmuştur.

Tablo 4.3. Demografik Özelliklere Göre Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Karşılaştırılması

		n	Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum			
			Ort.	SS.	Test	p
Cinsiyet	Kadın	180	97,09	9,69	t=-8,469	0,000
	Erkek	178	107,55	13,40		
Yaş	1-20	157	102,07	12,13	F=0,309	0,735
	21-25	189	102,30	13,10		
	26 ve üstü	12	105,08	16,54		
Sınıf	1. sınıf	106	102,61	11,48	F=0,478	0,698
	2. sınıf	107	101,83	12,86		
	3. sınıf	73	101,23	14,26		
	4. sınıf	72	103,58	13,06		
Bölüm	Spor Bilimleri Fakültesi	59	103,47	13,90	F=1,300	0,263
	Fen Bilimleri Fakültesi	58	99,09	10,17		
	Mimarlık-Mühendislik Fakültesi	61	102,08	10,01		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	60	102,58	11,70		
	Edebiyat Fakültesi	60	101,73	14,27		
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	60	104,72	15,45		
Medeni Durum	Bekâr	350	102,31	12,66	t=0,149	0,881
	Nişanlı/sözlü/evli	8	101,63	18,43		
Çalışma Durumu	Evet	28	99,50	13,92	F=1,901	0,151
	Hayır	40	105,43	13,88		
	Öğrenci	290	102,13	12,48		
Mevcut İlişki Varlığı	Evet	116	103,09	13,03	t=0,674	0,412
	Hayır	242	101,91	12,67		
Doğup Büyüdüğü Bölge	Akdeniz Bölgesi	29	104,14	16,96	F=1,852	0,102
	Doğu Anadolu Bölgesi	193	102,71	11,97		
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	41	101,44	13,38		
	Marmara Bölgesi	31	105,87	14,54		
	Karadeniz Bölgesi	51	98,02	10,38		
	İç Anadolu Bölgesi	13	102,92	14,09		

Tablo 4.3. (Devamı)

		n	Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum			
			Ort.	SS.	Test	p
Gelir Gider Durumu	Gelir giderden az	156	102,92	11,92	F=0,866	0,422
	Gelir gidere eşit	146	101,23	13,33		
	Gelir giderden fazla	56	103,30	13,68		
Anne Mesleği	Ev hanımı	314	102,49	12,86	F=0,796	0,528
	İşçi	10	101,70	8,78		
	Memur	12	99,75	13,69		
	Serbest meslek	12	97,25	8,45		
	Emekli	10	105,80	16,61		
Baba Mesleği	İşsiz	12	107,75	13,42	F=0,858	0,509
	İşçi	57	103,39	13,50		
	Memur	61	102,72	12,89		
	Serbest meslek	73	102,15	13,07		
	Emekli	91	100,59	11,42		
	Diğer	64	102,47	13,49		
Aile Tipi	Çekirdek aile	280	102,20	13,20	t=-0,251	0,802
	Geniş aile	78	102,62	11,23		
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	45	102,69	12,30	F=0,353	0,842
	İlkokul	146	101,66	12,32		
	Ortaokul	87	102,08	12,29		
	Lise	51	104,08	14,14		
	Üniversite	29	102,38	15,21		
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	15	97,73	10,00	F=0,649	0,628
	İlkokul	79	102,46	12,64		
	Ortaokul	91	101,82	10,90		
	Lise	99	102,46	14,20		
	Üniversite	74	103,39	13,66		

Tablo 4.3. (Devamı)

		n	Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum			
			Ort.	SS.	Test	p
Kardeş Sayısı	Hiç yok	9	93.22	8.97	F=1.371	0.234
	1 Kardeş	63	102.59	13.55		
	2 Kardeş	75	103.72	15.15		
	3 Kardeş	101	103.10	12.51		
	4 Kardeş	60	101.40	10.10		
	4'den fazla sayıda	50	100.86	11.56		
Aile İçi Şiddetle Karşılaşma Durumu	Evet	51	102.24	13.29	t=-0.035	0.972
	Hayır	307	102.30	12.72		
Sigara Kullanma Durumu	Evet	117	103.87	13.94	t=1.556	0.121
	Hayır	241	101.53	12.14		
Alkol Kullanma Durumu	Evet	58	103.03	13.39	t=0.482	0.630
	Hayır	300	102.15	12.68		
Tanı Alınan Psikiyatrik Rahatsızlık Varlığı	Evet	21	97.90	12.27	t=-1.625	0.105
	Hayır	337	102.57	12.78		
Mevcut İlişkide Şiddete Maruz Kalma Durumu	Evet	5	112.60	16.24	F=1.859	0.157
	Hayır	110	102.79	12.78		
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	101.86	12.68		
Mevcut İlişkide Flört Şiddeti Uygulama Durumu	Evet	5	98.80	10.94	F=0.754	0.471
	Hayır	110	103.42	13.11		
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	101.86	12.68		
Geçmişte Flörtünden Şiddete Maruz Kalma Durumu	Evet	21	104.52	18.69	F=1.764	0.173
	Hayır	228	102.96	12.75		
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	100.46	11.35		
Geçmişte Flörtüne Şiddet Uygulama Durumu	Evet	7	120.00	14.21	F=8.302	0.000
	Hayır	242	102.63	12.98		
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	100.41	11.34		

p<0,05

Tablo 4.3'de görüldüğü gibi, cinsiyet ve geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum toplam puan ortalaması farkı

istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$). Erkeklerin puan ortalaması daha yüksektir (Tablo 4.3).

Geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); geçmişte flört ilişkisi olmayanların puan ortalamasının, geçmişte flört şiddeti uygulayan veya uygulamayanlardan daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.3’de görüldüğü gibi, yaş, sınıf, bölüm, medeni durum, çalışma durumu, mevcut ilişki varlığı, doğup büyüdüğü bölge, gelir gider durumu, anne mesleği, baba mesleği, aile tipi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, aile içi şiddetle karşılaşma durumu, sigara kullanma durumu, alkol kullanma durumu, tanı alınan psikiyatrik rahatsızlık varlığı, mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumu, mevcut ilişkide flört şiddeti uygulama durumu ve geçmişte flörtünden şiddete maruz kalma durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$) (Tablo 4.3).

Demografik özelliklere göre Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden alınan puanlarının karşılaştırılması Tablo 4.4’de sunulmuştur.

Tablo 4.4. Demografik Özelliklere Göre Flört Şiddeti Tutum Ölçeğinden Alınan Puanlarının Karşılaştırılması

		n	Flört Şiddeti Tutum			
			Ort.	SS.	Test	p
Cinsiyet	Kadın	180	1,93	0,34	t=-5,001	0,000
	Erkek	178	2,15	0,48		
Yaş Aralığı	1-20	157	2,09	0,40	F=2,077	0,127
	21-25	189	2,00	0,45		
	26 ve üstü	12	1,96	0,38		
Sınıf	1. sınıf	106	2,04	0,38	F=1,413	0,239
	2. sınıf	107	2,10	0,44		
	3. sınıf	73	2,00	0,48		
	4. sınıf	72	1,97	0,42		
Bölüm	Spor Bilimleri Fakültesi	59	1,97	0,43	F=2,774	0,018
	Fen Bilimleri Fakültesi	58	1,94	0,33		
	Mimarlık-Mühendislik Fakültesi	61	2,00	0,36		
	Sağlık Bilimleri Fakültesi	60	2,08	0,45		
	Edebiyat Fakültesi	60	2,03	0,50		
	İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	60	2,19	0,44		
Medeni Durum	Bekâr	350	2,03	0,43	t=-1,322	0,187
	Nişanlı/sözlü/evli	8	2,23	0,55		
Çalışma Durumu	Evet	28	2,18	0,50	F=2,980	0,052
	Hayır	40	2,12	0,47		
	Öğrenci	290	2,01	0,41		
Mevcut İlişki Varlığı	Evet	116	2,11	0,44	t=4,628	0,032
	Hayır	242	2,00	0,42		
Doğup Büyüdüğü Bölge	Akdeniz Bölgesi	29	2,18	0,57	F=1,363	0,237
	Doğu Anadolu Bölgesi	193	2,05	0,44		
	Güneydoğu Anadolu Bölgesi	41	2,03	0,34		
	Marmara Bölgesi	31	1,98	0,37		
	Karadeniz Bölgesi	51	1,94	0,40		
	İç Anadolu Bölgesi	13	1,96	0,36		
Gelir Gider Durumu	Gelir giderden az	156	2,06	0,44	F=1,707	0,183
	Gelir gidere eşit	146	1,99	0,37		
	Gelir giderden fazla	56	2,10	0,55		

Tablo 4.4. (Devamı)

			Flört Şiddeti Tutum				
			n	Ort.	SS.	Test	p
Anne Mesleği	Ev hanımı	314	2,02	0,42	F=1,883	0,113	
	İşçi	10	2,26	0,56			
	Memur	12	2,07	0,54			
	Serbest beslek	12	1,91	0,36			
	Emekli	10	2,29	0,46			
Baba Mesleği	İşsiz	12	2,10	0,66	F=0,202	0,962	
	İşçi	57	2,03	0,50			
	Memur	61	2,06	0,47			
	Serbest meslek	73	2,04	0,38			
	Emekli	91	2,00	0,38			
	Diğer	64	2,05	0,41			
Aile Tipi	Çekirdek aile	280	2,03	0,44	t=-0,454	0,650	
	Geniş aile	78	2,05	0,41			
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	45	2,02	0,52	F=1,249	0,290	
	İlkokul	146	2,00	0,43			
	Ortaokul	87	2,04	0,40			
	Lise	51	2,06	0,35			
	Üniversite	29	2,19	0,52			
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	15	2,04	0,48	F=0,797	0,528	
	İlkokul	79	1,97	0,47			
	Ortaokul	91	2,03	0,33			
	Lise	99	2,05	0,45			
	Üniversite	74	2,09	0,46			
Kardeş Sayısı	1 Kardeş	63	2,04	0,43	F=1,086	0,368	
	2 Kardeş	75	2,07	0,51			
	3 Kardeş	101	2,03	0,41			
	4 Kardeş	60	2,10	0,41			
	4'den fazla sayıda	50	1,93	0,38			
Aile İçi Şiddetle Karşılaşma Durumu	Evet	51	2,05	0,39	t=0,341	0,733	
	Hayır	307	2,03	0,44			
Sigara Kullanma Durumu	Evet	117	2,10	0,46	t=1,928	0,055	
	Hayır	241	2,00	0,41			
Alkol Kullanma Durumu	Evet	58	2,07	0,50	t=0,716	0,474	
	Hayır	300	2,03	0,42			
Tanı Alınan Psikiyatrik Rahatsızlık Varlığı	Evet	21	2,19	0,40	t=1,678	0,094	
	Hayır	337	2,03	0,43			

Tablo 4.4. (Devamı)

			Flört Şiddeti Tutum				
			n	Ort.	SS.	Test	p
Mevcut İlişkide Şiddete Maruz Kalma Durumu	Evet	5	2,57	0,45	F=5,696	0,004	
	Hayır	110	2,09	0,43			
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	2,00	0,42			
Mevcut İlişkide Flört Şiddeti Uygulama Durumu	Evet	5	2,11	0,25	F=2,586	0,077	
	Hayır	110	2,11	0,45			
	Şu anda flört ilişkisi yok	243	2,00	0,42			
Geçmişte Flörtünden Şiddete Maruz Kalma Durumu	Evet	21	2,13	0,58	F=1,041	0,354	
	Hayır	228	2,04	0,42			
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	2,00	0,41			
Geçmişte Flörtüne Şiddet Uygulama Durumu	Evet	7	2,76	0,53	F=11,010	0,000	
	Hayır	242	2,03	0,42			
	Geçmişte flört ilişkisi olmayan	109	2,00	0,41			

p<0,05

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi, cinsiyet, bölüm, mevcut ilişki varlığı, mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumu ve geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre Flört Şiddeti Tutum toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır (p<0,05). Erkeklerin puan ortalaması daha yüksektir (Tablo 4.4).

Bölüme göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde eğitim gören öğrencilerin puan ortalamalarının diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilerden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Mevcut ilişkisi olan öğrencilerin FŞTÖ toplam puan ortalamaları ilişkisi olmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur (Tablo 4.4). Mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); evet yanıtı verenlerin puanlarının, hayır ve mevcut ilişkisi olmayanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir.

Geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); geçmişte flört ilişkisi olmayanların puan ortalamasının geçmişte flört şiddeti uygulayanlardan daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 4.4’de görüldüğü gibi, yaş, sınıf, medeni durum, çalışma durumu, doğup büyüdüğü bölge, gelir gider durumu, anne mesleği, baba mesleği, aile tipi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, aile içi şiddetle karşılaşma durumu, sigara kullanma durumu, alkol kullanma durumu, tanı alınan psikiyatrik rahatsızlık varlığı, mevcut ilişkide flört şiddeti uygulama durumu ve geçmişte flörtünden şiddete maruz kalma durumuna göre FŞTÖ toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$) (Tablo 4.4).

Yaş ve ilişki süresi ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği arasındaki ilişkinin incelenmesi Tablo 4.5’de sunulmuştur.

Tablo 4.5. Yaş ve İlişki Süresi ile Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Yaş	İlişki süresi (ay)
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	r	-0,006	0,085
	p	0,904	0,362
	n	358	116
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	r	-0,121	0,150
	p	0,022	0,108
	n	358	116

$p<0,05$

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi yaş ve ilişki süresi ile TCRTÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0,05$).

Tablo 4.5’de görüldüğü gibi yaş ile FŞTÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, negatif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0,05$). Yaş arttıkça flört şiddeti tutum puanı azalmaktadır. İlişki süresi ile FŞTÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur ($p>0,05$).

Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği arasındaki ilişkinin incelenmesi Tablo 4.6’da sunulmuştur.

Tablo 4.6. Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği ve Flört Şiddeti Tutum Ölçeği Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

		Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	Flört Şiddeti Tutum Ölçeği
Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği	r	1	0,397
	p	-	0,000
	n	358	358

$p<0,05$

Tablo 4.6’da görüldüğü gibi TCRTÖ ile FŞTÖ puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0,05$). Toplumsal

cinsiyet rolleri tutum puanı arttıkça, flört şiddeti tutum puanı da artmaktadır.

Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum ve Flört Şiddeti Tutum puanı arasındaki regresyon analizi Tablo 4.7’de sunulmuştur.

Tablo 4.7. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum ve Flört Şiddeti Tutum Puanı Arasındaki Regresyon Analizi

	Beta	Standart Hata	Standart Beta	t	p	%95 Güven Aralığı	
Sabit katsayı	78,300	3,004		26,066	0,000	72,392	84,208
Flört Şiddeti	11,791	1,444	0,397	8,164	0,000	8,950	14,631

p<0,05

Tablo 4.7’de görüldüğü gibi, basit regresyon analizi, katılımcıların flört şiddeti tutum puanının, toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanını ne derece yordadığını ortaya koymak için uygulanmıştır. Bu analiz sonucunda, toplumsal cinsiyet rolleri tutum ve flört şiddeti tutum puanı arasındaki modelin anlamlı olduğu belirlenmiştir ($R=0,158$, $R^2_{\text{adjusted}}=0,155$, $F_{(1,356)}=66,645$; $p=0,000$). Flört şiddeti tutum puanı, toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanındaki değişimin %15,5’ ini açıklamaktadır. flört şiddeti tutum puanındaki 1 birimlik artış, toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanında 11,79 birimlik bir artışa neden olmaktadır ($\beta=11,791$).

5. TARTIŞMA

Araştırmanın bu bölümünde, araştırma değişkenleri olan flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rolleri tutumu, hem demografik değişkenler ile hem de birbirleriyle olan ilişkilerine yönelik analiz sonuçları literatür bulguları doğrultusunda ele alınarak araştırma soruları çerçevesinde tartışılmıştır.

5.1.Üniversite Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarının Ne Düzeyde Olduğuna Yönelik Bulguların Tartışılması

Tarafımızdan yapılan çalışma sonuçlarına göre TCRTÖ toplam puan ortalaması 102,29 olarak bulunmuştur (Tablo 4.2). Örneklemin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Literatür tarandığında çalışmamızı destekler nitelikte öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi bir tutum sergilediği çalışmalar çoğunlukta bulunmuştur (Kömürcü vd., 2016; Aydın vd., 2016; Yıldırım & Terzioğlu, 2016; Esen vd., 2017; Geçici vd., 2017; Zuo vd., 2018; Seven, 2019; Korkmaz & Özbesler, 2022; Abiç vd., 2022; Sungur Taşdemir vd., 2022).

Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının geleneksel olduğunu bulan çalışma sayısı yok denecek kadar azdır. Aygör ve Çayır tarafından 2020 yılında yayımlanan çalışma sonucuna göre öğrencilerin cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutuma sahip oldukları bulunmuştur (Aygör & Çayır, 2020). Yapılan bu çalışmada diğer bütün çalışmalarla çelişecek nitelikte bir sonuca varılmasının sebebinin örneklemin büyük bir kısmının (%50,2) İç Anadolu Bölgesinde yaşıyor olması ve İç Anadolu Bölgesinde yaşayan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha geleneksel tutumlara sahip olduğu düşünülmektedir (Aygör & Çayır, 2020). Balcı Devrim ve Beydağ tarafından yapılan çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin toplumsal cinsiyet algı ölçeği puan ortalaması düşük bulunmuş ve öğrencilerin eşitlikçi tutuma yeterince sahip olmadığı ifade edilmiştir (Balcı Devrim & Beydağ, 2022).

5.2.Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddetine Yönelik Tutumlarının Ne Düzeyde Olduğuna Yönelik Bulguların Tartışılması

Terzioğlu ve arkadaşları tarafından 2016 yılında geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan FŞTÖ’i ölçek puan ortalamasının 5’e yaklaşması bireylerin flört

şiddetine yönelik sahip olduğu tutumlarının, flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir. Tarafımızdan yapılan çalışma sonuçlarına göre FŞTÖ toplam puan ortalaması 2,04 olarak bulunmuştur (Tablo 4.2). Çalışma verilerine göre örneklemin flört şiddetini kabul düzeyi yüksek bulunmuştur.

Yıldırım ve Terzioğlu tarafından 30.806 üniversite öğrencisi üzerinde yapılan çalışma sonucuna tarafımızca yapılan çalışmanın aksine öğrencilerin FŞTÖ puan ortalaması yüksek ve öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumlarının destekleyici olmadığı saptanmıştır (Yıldırım & Terzioğlu, 2016). Aynı şekilde Abiç ve arkadaşları tarafından yapılan çalışma sonucunda örneklemin FŞTÖ puan ortalamaları yüksek bulunmuş ve örneklemin flört şiddetini desteklemeyen ve kabul düzeyi düşük tutuma sahip oldukları saptanmıştır (Abiç vd., 2022). Bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının destekleyici olmadığı başka çalışmalarda mevcuttur (Balcı Devrim & Beydağ, 2022; Şenol vd., 2022) ancak bireylerin flört şiddeti kabul düzeylerinin yüksek olduğu çalışmaya ulaşılmamıştır. Balcı Devrim ve Beydağ tarafından yayımlanan çalışma verilerine bakıldığında örneklemin mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalma oranı %11,4 iken şiddete maruz kalıp kalmadığı konusunda kararsızım cevabı verenlerin oranı %6,9 olarak bulunmuştur (Balcı Devrim & Beydağ, 2019). Tarafımızdan yapılan çalışmada mevcut ilişkide şiddete maruz kalma oranı %1,4 ile çok daha düşük bulunmuştur. Balcı Devrim ve Beydağ'ın çalışmasında örneklemin flört şiddetine yönelik tutumunun olumlu olmasının sebebi örnekleminde ilişkisinde şiddete maruz kalan ve şiddetin olumsuz yüzüyle karşılaşmış tecrübe sahibi olan katılımcı sayısının yüksek olması düşünülmektedir (Balcı Devrim & Beydağ, 2019).

Tarafımızdan yapılan çalışma sonucunun literatürde bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının olumlu olduğu sonucu ile çelişmesinin sebebi olarak mevcut ilişkide şiddete maruz kalma oranının düşük olması düşünülebilmektedir. Şiddetin yıkıcılığına şahit olmamış bireylerin flört şiddetine yönelik tutumları tecrübesizliklerinden kaynaklı beklenen gibi olumlu bulunmamış olabilmektedir. Araştırmamız sonucunda bireyin mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalma durumu flört şiddetine yönelik tutumu etkilediği sonucuna varılmıştır. Tablo 4.4'de görüldüğü üzere öğrencilerin mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre FŞTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.4). Mevcut ilişkide şiddete maruz kalma sorusuna evet yanıtı verenlerin puanlarının, hayır yanıtı veren

ve mevcut ilişkisi olmayanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir. Çalışmamızda mevcut ilişkide şiddete maruz kalan katılımcı sayısının azlığı flört şiddetine yönelik beklenen tutumu vermemiş olmasına sebep gösterilebilmektedir. Bu sonuca göre ilişkide şiddete maruz kalma oranı arttıkça bireylerin flört şiddetini kabul düzeyleri düşmekte ve flört şiddetine yönelik tutum puanları yükselmektedir.

Kişilerin flört şiddeti mağduriyetleri ile flört şiddetine yönelik tutumlarının etkilenebileceğini gösteren bir çalışma Cinal tarafından yayımlanmıştır (Cinal, 2018). Cinal'ın 2018 yılında yayımladığı çalışma sonucuna göre bireylerin flört şiddeti mağduriyeti arttıkça, kadının ve erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik olumlu tutumları da artış göstermektedir (Cinal, 2018).

Çalışma sonucunda bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının olumlu bulunmamasına başka bir sebep de örneklemin büyük bir kısmının Doğu Anadolu Bölgesinde doğup büyümesi gösterilebilmektedir. Doğu Anadolu Bölgesinde doğup büyüyen bireylerin ataerkil aile yapısıyla yetiştirilmesi, şiddeti ailede görerek normalleştirilmesi ya da şiddeti sadece fiziksel şiddet olarak algılayıp diğer şiddet türlerine yönelik farkındalıklarının az olması sebebiyle flört şiddetine yönelik tutumlarının olumlu bulunmaması ihtimaller dâhilindedir ancak bu sonucu destekleyecek çalışmalara gerek duyulmaktadır.

5.3.Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklerinin Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutum Üzerinde Etkisine Yönelik Bulguların Tartışılması

Tablo 4.3'de görüldüğü gibi, cinsiyet ve geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$).

Araştırma verileri sonucunda toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutuma etkisi olduğu sonucuna ulaşılan bir değişken öğrencilerin cinsiyetidir. Tablo 4.3'de görüldüğü gibi cinsiyete göre TCRTÖ toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.3). Elde edilen verilere bakıldığında erkek cinsiyete sahip olan öğrencilerin puan ortalaması kadınlara kıyasla daha yüksek bulunmuştur (Tablo 4.3). Çalışmaya göre erkek cinsiyetindeki öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları kadın cinsiyete kıyasla daha olumlu bulunmuştur.

Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutuma cinsiyet değişkeninin etkisine literatür ışığında bakıldığında çalışmamızı destekler nitelikte Aydın ve arkadaşlarının 2016 yılında hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının araştırıldığı çalışmada kız öğrencilerin eşitlikçi cinsiyet rolü puan ortalaması erkek öğrencilere göre yüksek iken toplumsal cinsiyet rolleri toplam puan ortalaması erkek öğrencilerde daha yüksek bulunmuştur (Aydın vd., 2016). Benzer olarak Geçici ve arkadaşlarının 2017 yılında yayımladığı çalışma sonucuna göre toplumsal cinsiyet rollerine yönelik kız öğrenciler eşitlikçi cinsiyet rolleri alt boyutunda erkeklere kıyaslandığında daha yüksek puana sahip iken toplam puan ortalamasında erkek öğrencilerin kızlara kıyasla puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Her iki çalışma sonucu erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip olduğunu ortaya koymuştur (Geçici vd., 2017). Aygör ve Çayır'ın 2020 yılında yayımladığı çalışma sonucuna göre erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları kadın öğrencilere kıyasla daha eşitlikçi bulunmuştur (Aygör & Çayır, 2020).

Cinsiyet değişkenine göre erkek cinsiyette olan öğrencilerin kadın cinsiyette kıyasla daha eşitlikçi tutumlara sahip olduğu sonucuna varan ve çalışmamızı destekleyen bu çalışmalar toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının kırılacağı ve eşitlikçi bakış açısının artabileceği yönünde umutlandırıcı bir sonuç ortaya koymaktadır.

Çalışmamızla farklı olarak kadın cinsiyetine sahip bireylerin erkek cinsiyetine kıyasla toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahipken erkek öğrencilerin geleneksel cinsiyet rollerine sahip olduğu sonucuna varan çalışmalarda mevcuttur (Kodan Çetinkaya, 2013; Öngen & Aytaç, 2013; Yıldırım & Terzioğlu, 2016; Esen vd., 2017; Shorey vd., 2017; Uçar vd., 2017; Seven, 2019; Palas & Aksu, 2020; Abiç vd., 2022; Korkmaz & Özbesler, 2022; Sungur Taşdemir vd., 2022; Lotfi vd., 2022; You & Shin, 2022; Zuo vd., 2018).

Tablo 4.3'de görüldüğü üzere öğrencilerin geçmiş ilişkisinde flörtüne şiddet uygulama durumuna göre TCRTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.3). Elde edilen verilere göre öğrencilerin geçmişteki ilişkide şiddet uygulama durumları toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını etkilemektedir. Geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre farkın hangi gruptan

kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); geçmişte flört ilişkisi olmayanların puan ortalamasının, geçmişte flört şiddeti uygulayan veya uygulamayanlardan daha düşük olduğu belirlenmiştir. Verilere göre önceki ilişkisinde şiddet uygulayan bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumları daha olumlu bulunmuştur. Bu sonuç önceki ilişkide şiddet uygulayan kişi sayısının azlığından kaynaklanabilen yanıltıcı bir sonuç olabilirken geçmiş ilişkisinde şiddet uygulayan bireyin şiddetin olumsuz yüzüyle karşılaşmış pişman olmasından kaynaklanma ihtimalini düşündürmektedir.

Konuyla ilgili literatür tarandığında bireylerin geçmiş ilişkide şiddet uygulama durumunun toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumu etkilediğine ilişkin bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Tablo 4.3’de görüldüğü gibi, yaş, sınıf, bölüm, medeni durum, çalışma durumu, mevcut ilişki varlığı, doğup büyüdüğü bölge, gelir gider durumu, anne mesleği, baba mesleği, aile tipi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, aile içi şiddetle karşılaşma durumu, sigara kullanma durumu, alkol kullanma durumu, tanı alınan psikiyatrik rahatsızlık varlığı, mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumu, mevcut ilişkide flört şiddeti uygulama durumu ve geçmişte flörtünden şiddete maruz kalma durumuna göre Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı değildir ($p>0,05$) (Tablo 4.3).

5.4.Üniversite Öğrencilerinin Demografik Özelliklerinin Flört Şiddeti Tutumu Üzerinde Etkisine Yönelik Bulguların Tartışılması

Tablo 4.4’de görüldüğü üzere, cinsiyet, bölüm, mevcut ilişki varlığı, mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumu ve geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre FŞTÖ toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.4).

Araştırmadan elde edilen verilere göre flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi olduğu düşünülen bir değişken cinsiyettir. Elde edilen verilere bakıldığında erkek cinsiyete sahip olan öğrencilerin puan ortalaması kadınlara kıyasla daha yüksek bulunmuştur (Tablo 4.4). Çalışmaya göre erkek cinsiyetindeki öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları kadın cinsiyete kıyasla daha olumlu bulunmuştur.

Konuyla ilgili literatür tarandığında çalışmamız ile paralel olarak cinsiyet değişkeninin flört şiddetine yönelik tutumu etkilediği fikrini destekler nitelikte veriler mevcuttur. Literatürde çalışmamızla paralellik gösteren, erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu ve kadın öğrencilerin flört şiddetini destekleme oranının yüksek olduğu Pradubmook-Sherer ve Sherer'in çalışmasına ulaşılmıştır (Pradubmook-Sherer & Sherer, 2011).

Anderson tarafından yapılan çalışma sonuçlarına göre erkek ve kadın katılımcılar arasında sadece ilişkide erkeğin uyguladığı psikolojik flört şiddetine yönelik tutumlar açısından anlamlı farklılık olduğu ancak flört şiddetine yönelik diğer üç ana başlıkta cinsiyete göre anlamlı farklılık olmadığı bulunmuştur. Çalışma sonucuna göre erkek katılımcılar erkeğin ilişkide kadın flörtüne yönelik psikolojik şiddet uygulamasını kadınlara kıyasla daha fazla kabul etmektedir (Anderson vd., 2011). Literatürde cinsiyet değişkenine göre öğrencilerin flört şiddeti tutumlarının değişmediği sonuçlarına ulaşan başka çalışmalarda mevcuttur (Terzioğlu vd., 2016; Balcı Devrim & Beydağ, 2019). Terzioğlu'nun ve Balcı Devrim ve Beydağ'ın yaptığı çalışmaya göre flört şiddetine yönelik tutumunun cinsiyet değişkenine göre farklılaşmaması ve Anderson tarafından yayımlanan çalışmanın benzer şekilde flört şiddetine yönelik tutumun üç ana başlık altında cinsiyete göre farklılık yaratmaması erkeklerin flört şiddetine yönelik bakış açısının kadınlar kadar olumlu olabileceğini ortaya koymuştur. Erkeklerin olumlu tutumlara kadınlarla eşit veya yakın oranda sahip olduğunu gösteren bu çalışmalar tarafımızca bulunan erkeklerin flört şiddetine yönelik tutumlarının yüksek olması sonucunun da mümkün olabileceğini ortaya koymaktadır (Anderson vd., 2011; Terzioğlu vd., 2016; Balcı Devrim & Beydağ, 2019).

Tarafımızca yapılan çalışma sonucuna göre erkek cinsiyetindeki bireylerin kadınlara kıyasla flört şiddetine yönelik tutumlarının daha olumlu bulunması kadına yönelik şiddetin önlenmesinde erkeklerin farkındalıklarının artırılması ve konu ile ilgili bilinçlendirmeye açık oluşunu göstermektedir. Bu sonuç erkeklerin flört şiddetine yönelik tutumlarının umutlandırıcı şekilde yüksek olmasının kadınlara yönelik görmezden gelinen ve uygulanan şiddet davranışının önüne geçilmesi açısından sevindirici bir sonuç vermektedir. Erkeklerdeki şiddete yönelik duyarlılığın artması kadına yönelik şiddetin azaltılması açısından büyük önem teşkil etmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalma oranı %1.4 gibi düşük bir oran bulunmuştur ve bu oranın düşük bulunması erkeklerin şiddete yönelik olumlu tutuma sahip olması ile bağdaştırılabilmektedir. Genel olarak erkeklerin şiddete yönelik tutumlarının kadınlar kadar olumlu olmadığı durumlarda ilişkide şiddet görülme oranının yüksek olması beklenebilmektedir. Bu beklenti ise şiddetin güç orantısızlığı sebebiyle erkeklerden kadınlara uygulanmasından kaynaklanmaktadır. Tarafımızdan yapılan çalışma erkeklerin şiddete yönelik tutumlarının olumlu olduğu durumlarda ilişkilerde yaşanan şiddet oranının düşük bulunması açısından literatüre örnek olabilecek bir sonuç ortaya koymuştur ancak bu konuda daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır.

Ancak literatürde araştırmamızın aksine erkek cinsiyetinin flört şiddetine yönelik eşitlikçi tutumlarının düşük olduğu ve kız öğrencilerin erkeklere göre daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılan çalışmalar çoğunlukta bulunmuştur (Kodan Çetinkaya, 2013; Kaya Sakarya, 2013; Ferreira vd., 2014; Kepir Savoly vd., 2014; Black vd., 2015; Karabacak & Kodan Çetinkaya, 2015; Erdem & Sahin, 2017; Uzel vd., 2018; Köse Tosunöz vd., 2019; Karadayı, 2020; Köşker, 2021; Abiç vd., 2022). Benzer şekilde kadın cinsiyetindeki bireylerin erkeklere kıyasla flört şiddeti farkındalıklarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Martins vd., 2014; Avşar Baldan & Akış, 2017; Fidan & Yeşil, 2018; Karatay vd., 2018; Sarıhan, 2019; Baltarlı, 2020; Lotfi vd., 2022).

İftar tarafından yayımlanan çalışma sonuçlarına göre ise erkek öğrencilerin, erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete, erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete ve kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutumlarının daha olumsuz olduğu tespit edilmiştir (İftar, 2016). Özdere tarafından yapılan araştırmanın sonuçları çalışmamızdan farklı olarak, erkek katılımcıların erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddete yönelik tutum puan ortalamalarının, kadınların tutum puan ortalamalarından daha yüksek olduğunu ve kadın katılımcıların erkeğin flörtte uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet kabul düzeylerinin erkek katılımcılardan daha düşük olduğunu ortaya koymuştur (Özdere, 2019). Araştırmanın bulguları, kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddete yönelik tutum puan ortalamalarının erkek katılımcıların kadın katılımcılardan daha yüksek olduğunu göstermektedir (Özdere, 2019). Kadın katılımcıların kadının flörtte uyguladığı fiziksel ve psikolojik

şiddet kabul düzeyleri erkek katılımcılardan daha düşük bulunmuştur. Özdere'nin çalışmasının genelinde çalışmamızın aksine kadın katılımcıların, erkeğin ve kadının ilişkide uyguladığı flört şiddetine yönelik tutumları erkek katılımcılara kıyasla daha olumlu bulunmuştur (Özdere, 2019). Kadın katılımcıların erkek katılımcılara kıyasla şiddeti kabul düzeylerinin düşük olması şiddetin genellikle kadınlar tarafından maruz kalınan bir durum olması ve bu durumun kadınları şiddete karşı daha savunucu hale getirmesi sebep gösterilebilmektedir.

Kadınların erkeklere kıyasla daha eşitlikçi tutuma sahip olmasının nedenleri arasında toplumsal cinsiyet kalıp yargıları, ailelerin şiddete bakış açısı ve çocukları yetiştirme tarzı gösterilmektedir. Toplumda kız çocukları uysal şekilde yetiştirilirken erkek çocukları şiddeti güç göstergesi olarak kullanabilecek şekilde yetiştirilmektedir. Bu durum da erkeklerin şiddet kabul düzeyinin kadınlara kıyasla daha yüksek olmasına neden olmaktadır. Sadece yetiştirilme tarzı değil ailede ebeveynler arasındaki şiddet deneyimlerine şahit olmakta çocuklar için olumsuz rol model olmaktadır (Kodan Çetinkaya, 2013; Karabacak & Kodan Çetinkaya, 2015; İftar, 2016; Özdere, 2019; Sarıhan, 2019; Köşker, 2021).

Araştırmamız sonucunda flört şiddetine yönelik tutuma etkisi olduğu sonucuna ulaşılan diğer bir değişken öğrencilerin eğitim aldığı bölümdür. Tablo 4.4'de görüldüğü gibi öğrencilerin eğitim aldığı bölüme göre FŞTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.4). Bölüme göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilerin puan ortalamalarının diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilerinden yüksek olduğu belirlenmiştir.

Konuyla ilgili literatür tarandığında Yıldırım'ın yayımladığı çalışma sonuçları mevcut çalışmamızla benzerlik göstermektedir. Çalışmaya göre öğrencilerin eğitim gördükleri fakülteye göre Hukuk Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin FŞTÖ alt boyutları arasında fiziksel ve duygusal şiddet alt boyutları puan ortalaması diğer fakültelere kıyasla daha yüksek bulunmuştur. Araştırmaya göre Hukuk Fakültesi ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları olumlu bulunmuştur (Yıldırım & Terzioğlu, 2016). Bu durumun İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde eğitim gören

öğrencilerin aldığı derslerden kaynaklı olacağı düşünülebilmektedir ancak araştırılması gereken bir konudur.

Araştırma verilerine göre flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi olduğu sonucuna varılan diğer bir değişken de öğrencilerin mevcut olarak bir ilişki içinde olup olmamasıdır. Tablo 4.4’de görüldüğü gibi öğrencilerin mevcut ilişkisinin olmasına göre FŞTÖ toplam puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.4). Mevcut ilişkisi olan öğrencilerin FŞTÖ puan ortalamaları ilişkisi olmayan öğrencilere kıyasla daha yüksek bulunmuştur (Tablo 4.4). Çalışmaya göre mevcut ilişkisi olan öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları mevcut flört ilişkisi olmadığı cevabını veren öğrencilere kıyasla daha olumlu bulunmuştur ve bu durum şu an bir ilişkinin içinde olan bireylerin duygusal olarak şiddete yönelik daha hassas olmasından kaynaklanabilmektedir.

Araştırma doğrultusunda literatür tarandığında konuyla ilgili yeterince çalışma yapılmamış olmasına karşın bireyin flört ilişkisinin olup olmamasının flört şiddeti tutumunu etkilediği ve çalışmamızı destekler nitelikte çalışmalar mevcuttur (Yumuşak, 2013; Özdere, 2019).

Yumuşak tarafından 2013 yılında üniversite öğrencileri üzerinde yapılan çalışma bulguları çalışmamızı destekler nitelikte flört ilişkisine sahip olan öğrencilerin, erkeğin flört ilişkisinde uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutumları mevcut flört ilişkisi olmayan öğrencilere göre daha olumlu bulunmuştur. Ancak aynı çalışma sonuçlarına göre erkeğin flörtte uyguladığı fiziksel şiddet, kadının flörtte uyguladığı psikolojik şiddet ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutumlar açısından flört ilişkisine sahip olan ve olmayan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır (Yumuşak, 2013).

Erdem ve Şahin tarafından yapılan çalışma sonuçlarına göre bir ilişkisi olan katılımcıların, erkek psikolojik flört şiddetine yönelik tutumlarının, ilişkisi olmayan katılımcılara kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur (Erdem & Sahin, 2017).

Özdere tarafından yayımlanan araştırma bulgularına göre, flört ilişkisi olmayan katılımcıların flört ilişkisi olan katılımcılara kıyasla erkeğin ve kadının flörtte uyguladığı fiziksel şiddet kabul düzeyleri daha yüksek ve olumsuz bulunmuştur (Özdere, 2019).

Benzer şekilde üniversite öğrencileri üzerinde Sarıhan'ın 2019 yılında yayımladığı çalışma verilerine göre ilişki durumunun üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarından ekonomik şiddet alt boyutunu etkileyen bir faktör olduğu bulunmuştur (Sarıhan, 2019). Çalışmaya göre üniversite öğrencilerinin ilişkisi olan öğrencilerin ilişkisi olmayanlara göre ekonomik şiddete yönelik tutumlarının daha yüksek olduğu bulunmuştur (Sarıhan, 2019).

Çalışmamızı destekler nitelikteki bu örnek çalışmalarda bireylerin mevcut ilişki durumunun flört şiddetine yönelik tutumu etkilemesinin bireyin ilişki içinde şiddete karşı daha hassas olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Buna karşılık bireyin mevcut ilişkisinin olup olamamasının flört şiddeti algısında değişikliğe neden olmadığı sonucuna varılan çalışmalarda bulunmuştur (Kaya Sakarya, 2013; Karabacak & Kodan Çetinkaya, 2015; İftar, 2016; Karadayı, 2020).

Konuyla ilgili literatürde fikir birliğine varılabilecek düzeyde çalışma olmaması, olan çalışmalarında farklı sonuçlar üzerinde eşit olarak yoğunlaşılmasından kaynaklanan fikir karmaşasını çözmek için tarafımızdan yapılan çalışmanın literatüre ışık tutması umut edilmektedir.

Araştırmamız sonucunda flört şiddetine yönelik tutuma etkisi olduğu sonucuna ulaşılan diğer bir değişken bireyin mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalma durumudur. Tablo 4.4'de görüldüğü üzere öğrencilerin mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre FŞTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p < 0,05$) (Tablo 4.4). Mevcut ilişkide şiddete maruz kalma durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalma sorusuna evet yanıtı verenlerin puanlarının, hayır yanıtını veren ve mevcut ilişkisi olmayanlardan yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalan bireylerin şiddetin çeşitli türleriyle tanışıp olumsuz deneyimleri nedeniyle şiddete karşı daha hassas olmalarından kaynaklanabilmektedir.

Yıldırım ve Terzioğlu'nun yayımladığı çalışma sonuçlarına göre öğrencilerin mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalması flört şiddetine yönelik tutumlarını etkilememektedir (Yıldırım & Terzioğlu, 2016). Bu çalışmaya flört şiddetine yönelik tutumun olumlu olması için bireylerin ilişkilerinde şiddet görmesinin gerekmediğinin,

şiddeti deneyimlemeyen bireylerinde şiddete yönelik farkındalıklarının yüksek olabileceğinin kanıtı niteliğindedir.

Karadayı'nın çalışma verilerine göre öğrencilerin mevcut duygusal ilişkilerinde şiddete maruz kalma değişkeni bakımından flört şiddeti alt dallarından genel şiddet alt boyutunda anlamlı fark bulunmuştur. Çalışmaya göre mevcut ilişkisinde şiddete maruz kalmayan öğrencilerin genel şiddet alt boyutunda puan ortalaması daha yüksek ve flört şiddetine yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur (Karadayı, 2020). Bu çalışmada ilişkide şiddete maruz kalmayan bireylerin sadece genel şiddete yönelik olumlu tutuma sahip olması şiddetin diğer alt dallarına yönelik bilgisinin az olmasından kaynaklanabilmektedir.

Tablo 4.4'de görüldüğü üzere öğrencilerin geçmiş ilişkisinde flörtüne şiddet uygulama durumuna göre FŞTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlıdır ($p<0,05$) (Tablo 4.4). Elde edilen verilere göre öğrencilerin geçmişteki ilişkide şiddet uygulama durumları şu anki ilişkilerinde flört şiddetine yönelik tutumlarını etkilemektedir. Geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek üzere yapılan ileri analizde (LSD); geçmişte flört ilişkisi olmayanların puan ortalamasının geçmişte flört şiddeti uygulayanlardan daha düşük olduğu ve geçmişte flörtüne şiddet uygulayan bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının destekleyici olmadığı belirlenmiştir. Verilere göre önceki ilişkisinde flört şiddeti uygulayan bireylerde uygulamayanlara kıyasla flört şiddeti tutum puan ortalaması daha yüksek bulunmuştur. Önceki ilişkide flört şiddeti uygulama sadece flört şiddeti tutumunu değil aynı zamanda toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumunu da etkilemektedir. Verilere göre önceki ilişkisinde şiddet uygulayan bireylerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ve flört şiddetine yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur. Bu sonuç önceki ilişkide şiddet uygulayan kişi sayısının azlığından kaynaklanabilen yanıltıcı bir sonuç olabilirken geçmiş ilişkisinde şiddet uygulayan bireyin şiddetin olumsuz yüzüyle karşılaşmış olmasından kaynaklanması da ihtimaller dâhilindedir.

Literatüre bakıldığında çalışmamızın aksine ilişkilerinde flörtüne şiddet uygulayan bireylerin flört şiddetine yönelik tutumlarının daha destekleyici yönde olduğu saptanmıştır (Yumuşak, 2013; İftar, 2016; Yıldırım & Terzioğlu, 2016; Köşker, 2021).

Karadayı'nın 2020 yılında yayımladığı çalışma verilerine göre ise geçmişte flörtüne şiddet uygulama değişkenine göre flört şiddeti tutumu arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır (Karadayı, 2020).

Tablo 445'de görüldüğü gibi, yaş, sınıf, medeni durum, çalışma durumu, doğup büyüdüğü bölge, gelir gider durumu, anne mesleği, baba mesleği, aile tipi, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, kardeş sayısı, aile içi şiddetle karşılaşma durumu, sigara kullanma durumu, alkol kullanma durumu, tanı alınan psikiyatrik rahatsızlık varlığı, mevcut ilişkide flört şiddeti uygulama durumu ve geçmişte flörtünden şiddete maruz kalma durumuna göre FŞTÖ puan ortalaması farkı istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$) (Tablo 4.4).

5.5. Üniversite Öğrencilerinin Flört Şiddeti ve Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları Arasında İlişki Varlığına Yönelik Bulguların Tartışılması

Çalışmada bireyin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumunun flört şiddetini etkileyip etkilemediği irdelenmiştir. Tablo 4.6'da görüldüğü gibi toplumsal cinsiyet rolleri tutum ile flört şiddeti tutum puanı arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve düşük düzeyli bir ilişki vardır ($p<0,05$) (Tablo 4.6). Çalışma sonucuna göre toplumsal cinsiyet rolleri tutum puanı arttıkça, flört şiddeti tutum puanı da artmaktadır.

Konuyla ilgili literatür tarandığında bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının artmasıyla flört şiddetine yönelik farkındalığın arttığını destekleyen çalışmalar mevcuttur (Yıldırım & Terzioğlu, 2016; Balcı Devrim & Beydağ, 2019; Abiç vd., 2022). Benzer sonuca çıkacak şekilde toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutum arttıkça flört şiddetini kabul düzeyinin arttığını gösteren çalışmalar mevcuttur (Kodan Çetinkaya, 2013; Reyes vd., 2016; Karadayı, 2020; Lotfi vd., 2022; You & Shin, 2022).

Tarı Selçuk ve arkadaşları tarafından yayımlanan çalışma sonuçlarına göre olumsuz toplumsal cinsiyet algısına sahip olmanın fiziksel şiddet açısından risk faktörü olduğu belirlenmiştir (Tarı Selçuk vd., 2018).

Balcı Devrim ve Beydağ'ın 2019 yılında yaptığı çalışma sonucu öğrencilerin, toplumsal cinsiyet rolleri tutum ile flört şiddeti tutum puanı arasında pozitif yönde ve zayıf düzeyde ilişki olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonucuna göre toplumsal cinsiyet

rolleri tutum puanı arttıkça, flört şiddeti tutum puanı da artmaktadır. Literatürdeki bu benzer sonuç çalışmamızı destekler niteliktedir. Bu sonuca göre toplumsal cinsiyet algısı olumlu yönde arttıkça, flört şiddetine yönelik olumlu tutum da artmaktadır (Balcı Devrim & Beydağ, 2022).

Yapılan bu çalışmalar göstermektedir ki toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumun olumlu olduğu toplumlarda flört şiddetine yönelik tutum şiddeti reddetmeye yatkın olmaktadır. Ancak toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutum gelenekselleştikçe flört şiddetini kabul düzeyi artmaktadır. Bu sonuç toplumsal cinsiyet tutumunun şiddetin uygulanması ve kabulü üzerinde ne kadar etkili bir kavram olduğunu göstermektedir. Toplumsal cinsiyet kalıp yargıları şiddeti meşrulaştırmakta, kadının söz hakkını kısıtlamakta ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine sebep olmaktadır. Dolayısıyla toplumsal cinsiyet rollerine yönelik olumsuz tutum içinde olan toplumlarda şiddetin meşrulaştırılması daha olasıdır. Toplumun flört şiddetine yönelik olumlu düşünce ve davranışlara sahip olmasının tek yolu toplumsal cinsiyet kalıp yargılarını ve cinsiyet ayırımına bağlı adaletsizliği kırmaktan geçmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Erzurum Teknik üniversitesinde öğrenim gören öğrencilerin flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla yapılan çalışmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

- Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumu eşitlikçi bulunmuştur.
- Öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları olumlu bulunmamıştır.
- Erkek öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları daha eşitlikçi bulunmuştur.
- Geçmişte flörtüne şiddet uygulama durumuna göre geçmişte flört ilişkisi olmayanların toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının daha geleneksel olduğu belirlenmiştir.
- Erkek öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur.
- Mevcut ilişkisi olan ve mevcut ilişkide şiddete maruz kalan öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur.
- Geçmişte flörtüne şiddet uygulayan öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları daha olumlu bulunmuştur.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda elde edilen sonuçlara dayanarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Her yaştan ve sınıftan öğrenciye şiddet konusunda eğitimler verilmesi ve yaş itibariyle flört şiddetine maruz kalma riski yüksek olan üniversite öğrencilerine flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet kavramları hakkında bilgilendirme sağlayacak dersler ya da konferanslar düzenlenmesi,
- Toplumsal cinsiyet kavramı ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğine sebebiyet veren altta yatan etkenler hakkında yapılan araştırma sayısının artırılması ve her yaştan bireyin toplumsal cinsiyet konusunda bilgilendirilmesinin sağlanması,
- Flört şiddeti konusunda tutumların ve toplumsal cinsiyet algılarının nedenlerinin nitel çalışmalar ile incelenmesi,

- Flört şiddeti ile ilgili çalışmaların daha farklı ve büyük örneklem grupları ile yapılması,
- Öğrencilerin şiddete ya da flört şiddetine maruz kalması durumunda hangi kurum ve kuruluşlara başvuracağı ve hangi destek kaynaklarını kullanacağı konusunda gerekli bilgilendirmeler yapılması,
- Sadece şiddete maruz kalan değil aynı zamanda risk grupları içerisinde yer alan bireylerinde sağlıklı davranış ve düşünceler kazanması açısından hangi kurumlardan destek alacağı hakkında bilgilendirilmesi,
- Halk sağlığı hemşireliği içerisinde özellikle okul sağlığı hemşireliğinde şiddet ve flört şiddeti konularının öneminin hemşireler ve sağlık personelleri tarafından kavranması ve önemiyle orantılı olarak konuya daha dikkatle eğilmelerinin sağlanması için hem öğrenci hemşirelere eğitimler verilmesi hem de çalışan hemşirelere bu konuda konferanslar düzenlenmesi,
- Şiddetin bir suç olduğu ve bu suçum işlendiği takdirde ne gibi yaptırımlar uygulanacağına dair bilgilendirmeler ile şiddetin henüz ortaya çıkmadan önüne geçilmesinin sağlanması,
- Ailelere şiddet, flört şiddeti ve toplumsal cinsiyet konularında eğitimler düzenlenmesinin ve öncelikle aile içinde bu önemli kavramların doğru bilinçle öğretilmesinin sağlanması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Abiç, A., Temizkan Sekizler, E., & Vefikuluçay Yılmaz, D. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile flört şiddeti arasındaki ilişki. *Genel Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4(3), 235-246.
- AbiNader, M. A., Graham, L. M., & Kafka, J. M. (2023). Examining intimate partner violence-related fatalities: past lessons and future directions using US national data. *Journal Of Family Violence*, 38(6), 1243-1254.
- Akkuş, S., & Yıldırım, Ş. (2018). Erkeklerin kadına yönelik fiziksel şiddet uygulamasına etki eden faktörlerin incelenmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 17(4), 1368-1388.
- Aksayan, S., Bahar, Z., Bayık, A., Emiroğlu, O., Erefe, İ., Görak, G., Karataş, N., Kocaman, G., Kubilay, G., & Seviğ, Ü., İnci. (2012). *Hemşirelikte Araştırma İlke Süreç ve Yöntemleri*.
- Anderson, J. R., Chen, W. C., Johnson, M. D., Lyon, S. E., Lee, C.-Y. S., Zheng, F., Ratcliffe, G. C., & Peterson, F. R. (2011). Attitudes toward dating violence among college students in mainland China: An exploratory study. *Violence and victims*, 26(5), 631-647.
- Avşar Baldan, G., & Akış, N. (2017). Flört şiddeti. *Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 41-44.
- Aydın, M., Özen Bekar, E., Yılmaz Gören, Ş., & Sungur, M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223-242.
- Aygen, M., & Açıık, Y. (2014). Elazığ ilinde gençlerde şiddete başvurma ya da maruz kalma sıklığı, etkileyen faktörler ve öfke ile ilişkisi. *Kocaeli Tıp Dergisi*, 3(3), 8-17.
- Aygör, H., & Çayır, A. (2020). The effect of nursing students' general self-efficacy on gender roles. *Research on Education and Psychology*, 4(1), 1-19.
- Ayyıldız, A. B. (2019). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları: Sakarya üniversitesi örneği* [Yüksek lisans tezi, Sakarya Üniversitesi]. Yök Tez Merkezi

- Balcı Devrim, S., & Beydağ, K. D. (2019). *Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının flört şiddeti tutumuna etkisi* [Yüksek lisans tezi, Okan Üniversitesi]. Yök Tez Merkezi
- Balcı Devrim, S., & Beydağ, K. D. (2022). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algısının flört şiddeti tutumuna etkisi. *Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(2), 413-423.
- Balkıs, M., Duru, E., & Buluş, M. (2005). Şiddete yönelik tutumların öz yeterlik medya şiddete yönelik inanç arkadaş grubu ve okula bağlılık duygusu ile ilişkisi. *Ege Eğitim Dergisi*, 6(2).
- Baltarlı, N. (2020). *Flört şiddetinin şema terapi modelinde incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Şehir Üniversitesi]. Yök Tez Merkezi
- Bandura, A., & Walters, R. H. (1977). *Social learning theory* (Vol. 1). Englewood Cliffs Prentice Hall.
- Barroso-Corroto, E., Laredo-Aguilera, J. A., Cobo-Cuenca, A. I., & Carmona-Torres, J. M. (2024). Experiences of nursing students who are victims of dating violence: a qualitative study. *BMC Nursing*, 23(1), 28.
- Biçer, S., & Demir, G. (2017). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma durumları ve etkileyen faktörler. *Turkish Studies (Elektronik)*, 12(13), 171-188.
- Bilican Gökkaya, V., & Öztürk, M. (2021). Çocukluktaki aile içi şiddet öyküsü ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 219-240.
- Bingöl, O. (2014). Toplumsal cinsiyet olgusu ve Türkiye'de kadınlık. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2014(3), 108-114.
- Black, B. M., Chido, L. M., Preble, K. M., Weisz, A. N., Yoon, J. S., Delaney-Black, V., Kernsmith, P., & Lewandowski, L. (2015). Violence exposure and teen dating violence among African American youth. *Journal of Interpersonal Violence*, 30(12), 2174-2195.
- Brewer, N. Q., & Thomas, K. A. (2019). Intimate partner violence and academic performance: The role of physical, mental, behavioral, and financial health. *Social Work in Health Care*, 58(9), 854-869.

- Brooks-Russell, A., Foshee, V., & Ennett, S. (2013). Predictors of latent trajectory classes of physical dating violence victimization. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 566-580.
- Büyüköztürk, Ş. (2018). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. *Pegem Atıf İndeksi*, 001-214.
- Can Gürkan, Ö., & Coşar, F. (2009). Ekonomik şiddetin kadın yaşamındaki etkileri. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 2(3), 124-129.
- Can, Y. (2013). Kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet temelleri: Niğde örneği. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 5(1), 203-216.
- CDC. (2021). Risk and protective factors for perpetration. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/intimatepartnerviolence/riskprotectivefactors.html>
- CDC. (2022a). Fast facts: Preventing intimate partner violence. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/intimatepartnerviolence/fastfact.html>
- CDC. (2022b). Fast facts: Preventing sexual violence. <https://www.cdc.gov/violenceprevention/sexualviolence/fastfact.html>
- CDC. (2023). National violent death reporting system (NVDRS). <https://www.cdc.gov/violenceprevention/datasources/nvdrs/index.html>
- Chan, K. L., Straus, M. A., Brownridge, D. A., Tiwari, A., & Leung, W.-C. (2008). Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 53(6), 529-537.
- Cheung, S. P., & Huang, C. C. (2023). Childhood exposure to intimate partner violence and teen dating violence. *Journal of Family Violence*, 38(2), 263-274.
- Cinal, B. (2018). *Flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumun anksiyete ve depresyon düzeyleriyle ilişkisinin incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Işık Üniversitesi.
- Çakır Koçak, Y., & Öztürk Can, H. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Türkiye Klinikleri Obstetric-Women's Health and Diseases Nursing-Special Topics*, 5(3), 43-53.

- Çakır, Ö., Harcar, T., Sürgevil, O., & Budak, G. (2016). Kadına yönelik şiddet ve Türkiye'de kadına yönelik şiddetin durumu. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 51-70.
- Çamaş, G. G., & Meşe, G. (2016). Sosyal hiyerarşi: Cinsel şiddet mitlerini anlamak. *Türk Psikoloji Dergisi*, 31(78), 62-74.
- Campo-Tena, L., Larmour, S. R., Pereda, N., & Eisner, M. P. (2024). Longitudinal associations between adolescent dating violence victimization and adverse outcomes: A systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 25(2), 1265-1277.
- Clayton, H. B. (2023). Dating violence, sexual violence, and bullying victimization among high school students. *Youth Risk Behavior Survey, United States, 2021. MMWR supplements*, 72.
- Demir, G., Biçer, S., Şahin, F., Bulucu, G. D., Aymelek Çakıl, N., & Cerit, B. (2014). Bir üniversitenin birinci ve dördüncü sınıflarında okuyan öğrencilerin flört şiddetine maruz kalma durumları ve flört şiddeti konusunda verilen eğitimin bilgi düzeylerine etkisi. 17. *Ulusal Halk Sağlığı Kongresi Kitapçığı*, 14181419.
- Dikmen, H. A., Özaydın, T., & Yılmaz, S. D. (2018). Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*(2), 170-176.
- Doğan, R. (2014). Kadına yönelik şiddetin bir türü olarak, ısrarlı takip (stalking) kavramı ve suçu. *Ankara Barosu Dergisi*(2), 135-154.
- DSÖ. (2002). *World Report on Violence and Health*. <http://whqlibdoc.who.int/hq/2002/9241545615.pdf>.
- DSÖ. (2021). Injuries and violence Facts Sheets. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/injuries-and-violence>
- DSÖ. (2022). *World Health Organization violence prevention unit: approach, objectives and activities, 2022-2026*. https://cdn.who.int/media/docs/default-source/documents/social-determinants-of-health/who_2022_plv_strategy_2022-2026_finalfile.pdf?sfvrsn=c819ff54_3&download=true
- Ediz, A., & Altan, Ş. (2017). Türkiye'de kadına yönelik şiddet üzerine bir alan araştırması. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*(2017), 397-410.

- Erdem, A., & Sahin, R. (2017). Undergraduates' attitudes toward dating violence: Its relationship with sexism and narcissism. *International journal of higher education*, 6(6), 91-105.
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *E-International Journal of Educational Research*, 8(1).
- Exner-Cortens, D., Eckenrode, J., & Rothman, E. (2013). Longitudinal associations between teen dating violence victimization and adverse health outcomes. *Pediatrics*, 131(1), 71-78.
- Ferreira, M., Lopes, A., Aparício, G., Cabral, L., & Duarte, J. (2014). Teens and dating: study of factors that influence attitudes of violence. *Atencion Primaria*, 46, 187-190.
- Fidan, F., & Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve sonuçları itibariyle flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 16-24.
- Geçici, F., Göllüce, A., Güvenç, E., & Çelik, S. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(1), 21-27.
- Genç, Y. (2016). Gençleri fiziksel şiddete iten sebepler öğrenme yolları ve şiddet eğilimleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 51-62.
- Gómez-Casillas, A., Van Damme, M., & Permanyer, I. (2023). Women's and men's status: Revisiting the relationship between gender equality and intimate partner violence against women in Europe. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(15-16), 8755-8784.
- Göktaş, E. (2010). *Özel ve devlet liselerinde şiddete eğilim nedenleri ve şiddet etkenlerinin karşılaştırılması: Üsküdar örneği* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi].
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D., & Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137.
- Haskan Avcı, Ö., & Yıldırım, İ. (2014). Ergenlerde şiddet eğilimi, yalnızlık ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(29-1), 157-168.
- Hoffman, S., Ward, K. P., Rueda, H. A., & Beasley, L. (2024). Childhood family transitions and adolescent dating behaviors: A longitudinal study. *Journal of Child and Family Studies*, 1-13.

- Hossain, M. M., Sultana, A., Fan, Q., Ma, P., & Purohit, N. (2024). Prevalence and determinants of dating violence: an umbrella review of systematic reviews and meta-analyses. *Authorea Preprints*.
- İftar, M. (2016). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışları*. [Yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi].
- İncecik, Y., Kurdak, H., Özcan, S., Akpınar, E., Esra, S., & Bozdemir, N. (2009). Eş şiddeti ve aile hekimliği. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 3(1).
- Işık, E., & Demirioğlu, H. (2019). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin incelenmesi. *Türk Akademik Yayınlar Dergisi (TAY Journal)*, 3(2), 67-84.
- Kaplan, B. (2020). Şiddetin toplumsal taşıyıcısı olarak flört şiddeti: Ankara örneği. *Kent Akademisi*, 13(3), 526-538.
- Karabacak, A., & Kodan Çetinkaya, S. (2015). Üniversite öğrencilerinin şiddet kabul düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 13-21.
- Karadayı, A. (2020). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısı ve çelişik duygulu cinsiyetçiliğin flört şiddeti ve flört şiddetine yönelik tutumlara etkisi* [Yüksek lisans tezi, Haliç Üniversitesi].
- Karatay, M., Karatay, G., Gürarlan Baş, N., & Baş, K. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *STED/Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(1), 62-71.
- Kaya Sakarya, A. (2013). *Üniversitede öğrenim gören gençlerde flörtte şiddet* [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi].
- Kepir Savoly, D., Özlem, U., & Demirtaş Zorbaz, S. (2014). Üniversite öğrencilerinin çiftler arası şiddeti kabul düzeylerini etkileyen etmenler. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(42).
- Khubchandani, J. (2010). *Adolescent dating violence: school nurses' perceptions and practices*. The University of Toledo.
- Kılınçer, A. S., & Tuzgöl Dost, M. (2014). Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(42).
- Kızmaz, Z. (2006). Okullardaki şiddet davranışının kaynakları üzerine kuramsal bir yaklaşım. *CÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 30(1), 47-70.

- Klenckova, L. E., Pentaraki, M., & McManus, C. (2023). The impact of intimate partner violence on young women's educational well-being: A systematic review of literature. *Trauma, Violence, & Abuse, 24*(2), 1172-1187.
- Kodan Çetinkaya, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının incelenmesi. *Nesne Psikoloji Dergisi, 1*, 21-43. <https://doi.org/10.7816/nesne-01-02-02>
- Korkmaz, K., & Özbesler, C. (2022). Sosyal hizmet öğrencilerinin farklılıklara saygı düzeyleri ile toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişki. *Toplum ve Sosyal Hizmet, 33*(3), 867-887.
- Kömürcü, N., Yıldız, H., Toker, E., Karaman, Ö. E., Genç Koyucu, R., Durmaz, A., & Aydın, N. (2016). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ve kadına ilişkin namus anlayışları ile ilgili tutumları. *Uluslararası Hakemli Kadın Hastalıkları ve Anne Çocuk Sağlığı Dergisi, 5*(3), 1-22.
- Köse Tosunöz, İ., Öztunç, G., Eskimez, Z., & Yeşil Demirci, P. (2019). Determination of nursing students' tendency to violence. *Cukurova Medical Journal, 44*(2), 471-478.
- Köşker, F. (2021). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumlarının aile işlevleri ve bazı demografik-özlük değişkenlere göre incelenmesi* [Yayımlanmamış doktora tezi]. Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Lee, C., & Wong, J. S. (2020). Examining the effects of teen dating violence prevention programs: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology, 1*-40.
- Lotfi, S., Özkan, A. O., Babacan, M., & Akduman, Ö. (2022). Sosyal hizmet öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının ve flört şiddeti tutumlarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet, 33*(2), 463-482.
- Martins, C., Gouveia, A., Chaves, M., Lourenço, R., Marques, S., & Santos, T. (2014). Dating violence and nursing student well-being. *Atencion Primaria, 46*, 129-134.
- Mason, M., Campbell, L., Zaharakis, N., Foster, R., & Richards, S. (2014). Levels of teen dating violence and substance use in an urban emergency department. *Journal of Developmental & Behavioral Pediatrics, 35*(9), 576-581.

- Matud, M. P., Hernández-Lorenzo, D. E., Fortes, D., & Ibáñez, I. (2023). Dating violence and mental health in emerging adulthood. *In Healthcare*, 11, 3172.
- Mor Çatı, K. S. V. (1998). *Sayılarla kadına yönelik şiddet*. <https://morcati.org.tr/siddetin-dongusu/>
- Okutan, N. (2007). *Kadına yönelik aile içi şiddet: Vanda, kadınların şiddet deneyimleri, şiddeti doğuran koşullar ve başatme biçimleri, şiddetin kadın sağlığına etkileri* [Yüksek lisans tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Ozaki, R., & Otis, M. (2017). Gender equality, patriarchal cultural norms, and perpetration of intimate partner violence: Comparison of male university students in Asian and European cultural contexts. *Violence Against Women*, 23(9), 1076-1099.
- Ögel, K., Tarı, I., & Eke, C. Y. (2006). Okullarda suç ve şiddeti önleme. *İstanbul: Yeniden Yayınları*, 17, 9-23.
- Öngen, B., & Aytaç, S. (2013). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve yaşam değerleri ilişkisi. *Istanbul Journal of Sociological Studies* (48), 1-18.
- Özdere, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutumları. *The Journal of Academic Social Science*, 95(95), 314-331.
- Özerkmen, N., & Gölbaşı, H. (2012). Toplumsal bir olgu olarak şiddet. *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-19.
- Özmen, F., & Küçük, N. (2013). İki ayrı zaman diliminde okulda şiddet durumu. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 78-96.
- Öztürk Karakuş, H. (2016). Persistent following as a form of social abuse-stalking-an evaluation based on motion pictures. *Route Educational and Social Science Journal*, 3(5), 117-132.
- Öztürk, N. (2017). Gençler arası ilişkilerde flört şiddeti. *İstanbul: Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği*.
- Öztürk, R., Mete, D., Altıntaş, M., & Pekmez, M. A. (2021). Sağlık bilimleri öğrencilerinin flört şiddeti tutumlarının şiddete karşı profesyonel rolleri ile ilişkisi. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 15(1), 142-153.

- Palas, P., & Aksu, S. (2020). Sağlık hizmetleri öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile psikolojik iyi oluşları arasındaki ilişki. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 4(7), 91-100.
- Peterson, K., Sharps, P., Banyard, V., Powers, R. A., Kaukinen, C., Gross, D., Decker, M. R., Baatz, C., & Campbell, J. (2018). An evaluation of two dating violence prevention programs on a college campus. *Journal of interpersonal violence*, 33(23), 3630-3655.
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34.
- Pradubmook-Sherer, P., & Sherer, M. (2011). Attitudes toward dating violence among Israeli and Thai youth. *Journal of Social and Personal Relationships*, 28(6), 809-828.
- Rakovec-Felser, Z. (2014). Domestic violence and abuse in intimate relationship from public health perspective. *Health Psychology Research*, 2(3).
- Reyes, H. L. M., Foshee, V., Niolon, P. H., Reidy, D., & Hall, J. (2016). Gender role attitudes and male adolescent dating violence perpetration: Normative beliefs as moderators. *Journal of Youth and Adolescence*, 45, 350-360.
- Sabancıoğulları, S., Taşkın Yılmaz, F., Ar, E., & Çakmaktepe, G. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin kadına yönelik şiddete ve şiddette mesleki role ilişkin tutumları, benlik saygıları ve etkileyen faktörler. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma*, 13(1), 35-45.
- Sabina, C., Cuevas, C., & Cotignola-Pickens, H. (2016). Longitudinal dating violence victimization among Latino teens: Rates, risk factors, and cultural influences. *Journal of Adolescence*, 47, 5-15.
- Sarihan, B. (2019). *Üniversite öğrencilerinde flört şiddetinin yordayıcıları olarak ve çocukluk çağı travma yaşantıları ve toplumsal cinsiyetçilik özellikleri* [Yüksek lisans tezi, Ufuk Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Seven, N. (2019). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *PESA Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 134-149.
- Sevim, Y., & Ataş, S. (2015). Üniversite gençlerinde şiddet eğilimliliği ve öğrencilerin aile içi şiddete bakış açıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 285-301.

- Shannon, G., Jansen, M., Williams, K., Cáceres, C., Motta, A., Odhiambo, A., Eleveld, A., & Mannell, J. (2019). Gender equality in science, medicine, and global health: Where are we at and why does it matter? *The Lancet*, 393(10171), 560-569.
- Shi, W. (2023). The influence of mothers education level on childrens awareness of gender equality - based on the questionnaire of intergenerational transmission of gender equality awareness in families. *Lecture Notes in Education Psychology and Public Media*, 173-176.
- Shorey, R., Cohen, J., Lu, Y., Fite, P., Stuart, G., & Temple, J. (2017). Age of onset for physical and sexual teen dating violence perpetration: A longitudinal investigation. *Preventive Medicine*, 105, 275-279.
- Shorey, R., Febres, J., Brasfield, H., & Stuart, G. (2012). Male dating violence victimization and adjustment: The moderating role of coping. *American Journal of Men's Health*, 6(3), 218-228.
- Sırım, M. (2021). *Genç yetişkinlerde flört şiddeti mağduriyeti ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* [Yüksek lisans tezi, İstanbul Kent Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Stöckl, H., Devries, K., Rotstein, A., Abrahams, N., Campbell, J., Watts, C., & Moreno, C. G. (2013). The global prevalence of intimate partner homicide: A systematic review. *The Lancet*, 382(9895), 859-865.
- Sungur Taşdemir, Z., Karakuş Yetkin, M., & Karakuş, M. (2022). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti davranışlarına yönelik tutumlarının toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında değerlendirilmesi: Eskişehir örneği. *Akdeniz Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Dergisi*, 295-323.
- Şenol, A., Albayrak, İ., & Mert Uluman, M. (2022). Flört şiddeti tutumlarının belirli değişkenler ve romantik ilişkilerde akılcı olmayan inançlara göre incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 9(1), 113-131.
- Tanrıverdi, G., & Şıpkın, S. (2008). Çanakkale'de sağlık ocaklarına başvuran kadınların eğitim durumunun şiddet görme düzeyine etkisi. *Fırat Tıp Dergisi*, 13(3), 183-187.
- Tarı Selçuk, K., Avcı, D., & Mercan, Y. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet

- algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*(3), 302-308.
- Tatlıoğlu, S. S. (2021). Öğrenmeye sosyal-bilişsel bir bakış: Albert Bandura. *Sosyoloji Notları*, 5(1), 15-30.
- Temple, J., Shorey, R., Fite, P., Stuart, G., & Le, V. D. (2013). Substance use as a longitudinal predictor of the perpetration of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 596-606.
- Terzioğlu, F., Gönenç, İ. M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G., Yılmaz Sezer, N., & Demirtaş Hiçyılmaz, B. (2016). Flört şiddeti tutum ölçeği geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 19(4), 225-232.
- Tınaz, P. (2006). Mobbing: İşyerinde psikolojik taciz. *Çalışma ve Toplum*, 3(10), 11-22.
- Toplu, E., & Sümer, Z. (2011). *Flört ilişkisinde şiddetin yaygınlığı ve türleri* National Conference on Guidance and Psychological Counseling, <https://hdl.handle.net/11511/84269>
- Tuncer Uçar, H. (2016). *Ortaöğretim öğrencilerinde şiddet eğilimi: Samsun örneği*.
- Turhan, E., Inandi, T., Cahit, Ö., & Akoğlu, S. (2011). Üniversite öğrencilerinde madde kullanımı, şiddet ve bazı psikolojik özellikler. *Turkish Journal of Public Health*, 9(1), 33-44.
- TÜİK. (2021). *Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri*.
- Türk, B., Hamzaoglu, N., & Yayak, A. (2019). Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*, 73-81.
- Türk, B., Hamzaoglu, N., & Yayak, A. (2020). Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi*.
- Uçar, T., Derya, Y. A., Karaaslan, T., & Tunç, Ö. A. (2017). Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve şiddet davranışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*.
- Uğur, S. B., & Kaya Kılıç, A. (2021). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine maruz kalma durumları, yaklaşımları ve sosyal destek kaynakları *Akdeniz İnsani Bilimler Dergisi*, 11, 293-304.

- Uluocak, Ş., Gökulu, G., & Bilir, O. (2014). Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: Partner şiddeti. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 362-387.
- Uzel, A., Vefikuluçay Yılmaz, D., Güner Emül, T., & Erdoğan, S. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetini kabul etme düzeylerinin belirlenmesi (Mersin örneği) *Researcher*, 6(4), 12-27.
- Ünlü, S., & Kavas, A. B. (2021). *Kadın üniversite öğrencilerinin aile ve kariyere yönelik tutumu ve toplumsal cinsiyet rollerinin lisansüstü eğitim niyeti üzerindeki rolü* [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Vagi, K., Olsen, E. O. M., Basile, K., & Vivolo-Kantor, A. (2015). Teen dating violence (physical and sexual) among US high school students: Findings from the 2013 National Youth Risk Behavior Survey. *JAMA Pediatrics*, 169(5), 474-482.
- Vagi, K., Rothman, E., Latzman, N., Tharp, A. T., Hall, D., & Breiding, M. (2013). Beyond correlates: A review of risk and protective factors for adolescent dating violence perpetration. *Journal of Youth and Adolescence*, 42, 633-649.
- Walker, L. E. (1999). Psychology and domestic violence around the world. *American Psychologist*, 54(1), 21.
- Wild, K., Ingham, X., Amir, L., Thompson, S., Fernandes, E., & Wohlman, A. (2020). harmonia-communities ending gender-based violence. gender equality and social inclusion (gesi) analysis.
- Willie, T., & Kershaw, T. (2019). An ecological analysis of gender inequality and intimate partner violence in the United States. *Preventive Medicine*, 118, 257-263.
- Wong, J., Bouchard, J., & Lee, C. (2023). The effectiveness of college dating violence prevention programs: A meta-analysis. *Trauma, Violence, & Abuse*, 24(2), 684-701.
- Yavuz, N. (2009). İlköğretim 7 ve 8. sınıf öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Kocaeli ili Gebze ilçesi örneği). *Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü*.

- Yıldırım, S., & Terzioğlu, F. (2016). *Üniversite öğrencilerinin benlik saygısı ve toplumsal cinsiyet tutumlarının flört şiddetine yönelik tutumlarına etkisi* [Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Yıldırım, S., & Terzioğlu, F. (2018). Şiddetin farklı bir yüzü: Flört şiddeti, etkileri ve etkileyen faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 285-292.
- Yıldız, M. (2016). *Romantik ilişkilerde şiddetin ana baba tutumları ve benlik saygısı ile ilişkisi* [Yüksek lisans tezi, Bursa Uludağ Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Yılmaz Özkan, Y. (2008). *Aile içinde çocuğa yönelik şiddet: Muğla/Milas Uğurlu Özbilim Dershanesi oks öğrencileri örneği* [Yüksek lisans tezi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- You, S., & Shin, K. (2022). Influence of patriarchal sex-role attitudes on perpetration of dating violence. *Current Psychology*, 41(2), 943-948.
- Yumuşak, A. (2013). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları, toplumsal cinsiyetçilik ve narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişki* [Yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Yüksel, A. B. (2016). *Kadına yönelik şiddet ve töre cinayetleri* [Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Zeyneloğlu, S. (2008). *Ankara'da hemşirelik öğrenimi gören üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları* [Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi]. YÖK Tez Merkezi.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 409-420.
- Zuo, X., Lou, C., Gao, E., Lian, Q., & Shah, I. H. (2018). Gender role attitudes, awareness and experiences of non-consensual sex among university students in Shanghai, China. *Reproductive Health*, 15, 1-10.

